Mr.I.PENIKS
4223 Dorchester Str.W.
Montreal 6, P.Q.

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — WA 0792
Editor in USA: A. Zvērinš,
102—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 91./114. TREŠDIEN, 1952. G. 19. NOVEMBRI 2. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija: A. Zvērinš,
102—15 85 Drive, Richmond Hill, 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80
par vienu collas telpu 1 slejā

Pašnāvībā devies Trigve Lī padomdevējs

Nujorkā. — AN ģenerālsekretāra galvenais padomdevējs tieslietās Fellers, ceturtdien izdarījis pašnāvību, izlecot pa logu. Fellers vadīja ierēdņu skrīningu, lai atklātu komūnistu piekritējus. Sekretariāta darbinieki domā, ka F. bijis pāpulējies.

Pats ģenerālsekretārs Trigve Lī, kas, kā zināms, pirmdien attēlcās no sava amata, asi izteicās pret ASV Senāta izmeklēšanas komisiju, kas ar savu izteikti kraso izturēšanos un sīko AN personāla izmeklēšanu novedusi Felleru garīgā sabrukumā un pavedinājusi viņu uz šo izmisuma soli.

Daži laikraksti izsaka aizdomas, ka Felleram bijušas draudzīgas attieksmes ar vietējiem komūnistiem, kādēļ viņš izeju meklējis pašnāvībā.

ASV PREZIDENTA VĒLĒŠANU REZULTĀTI

4. novembrī prezidenta vēlēšanās piedalījās pavisam 59.613.652 vēlētāji. Par Eizenhaueru nodotas — 33.029.308 balsis. E. uzvarējis 39 valstīs, iegūstot 531 elektoru. Par Stīvensenu nodotas 26.029.344 balsis. Viņš guvis pārsvaru 9 valstīs un ieguvis 442 elektoru balsis.

Šis ir lielākais vēlētāju skaits, kāds jebkad piedalījies ASV vēlēšanās. Iepriekš lielākais skaitlis bija 1936. gadā, kad vēlēšanās piedalījās ap 50 milj. iedzīvotāju. Toreiz Rūzvelts ieguva 27,5 milj. balsu un 523 elektorus, bet viņa pretinieks republikānis Landons — tikai 8.

STĀVOKLIS PARLAMENTĀ

Republikāņu: Senātā 48 un Kongresā 22.; demokratu: Senātā 47 un Kongresā 199; neitrālo: Senātā 1 un Kongresā 2.

Republikāniem tagad ir 30 un demokratiem 18 gubernatoru vietas. Viceprezidentam, turpmāk Niksonam, ir tiesības nozīmēt no abu partiju parlamenta locekļiem dažādas komisijas. Senātā viceprezidents savu balsi var nodot par labu savai partijai, ja kādā ierosinājumā nevienai partijai nebūtu balsu vairākuma.

Savienotās valstis ziņo par hidrogēnbumbas mēģinājumu

Vašingtonā. — ASV atomenerģijas komisijas vadītājs svētdien ziņoja presei par nesen notikušo atombumbas mēģinājumu Klusā okeana, Nivatok atolā. Viņš gan nerunā tieši par hidrogēnbumbas izspridzināšanu, bet gan par termoil — monokulāru bumbu. Šis techniskais apzīmējums cieši saistīts ar hidrogēnbumbu, kādēļ nav šaubu, ka šis ir bijis pirmais mēģinājums ar šīm augstspiediena bumbām, kuras savā iedarbībā ir daudz spēcīgākas nekā atombumbas.

Prezidents Trūmens atļāva atomenerģijas komisijas zinātniekiem tālākus pētījumus hidrogēnbumbas konstruēšanai un ražošanai.

PARLAMENTA VĒLĒŠANAS GRIEĶIJĀ

Atēnās. — Svētdien grieķu tauta devās pie urnām, lai nodotu savas balsis par nākošiem parlamenta locekļiem. Visas trīs galvenās grieķu politiskās partijas ir apmierinātas ar vēlēšanu kārtību un cer sev nodrošināt daļu no 300 tautas pārstāvju vietām. Taču vislielākās izredzes ir ģen. Papagosa tautas partijai, kas arī iepriekšējās vēlēšanās ieguva noteiktu pārsvaru. Toreiz gan karalis Pauls valdības formēšanu atstāja abām pārējām galvenām partijām. Pēc pēdējām ziņām ģen. Papagosa partijai ir drošas izredzes iegūt no 200 līdz 225 parlamenta locekļu.

KO PĀRSTĀV JURĀNS?

AN neatzīst Latvijas inkorporāciju Pad. Savienībā

Sakarā ar to, ka AN delegātu sarakstos Jurāns atzīmēts kā Latvijas PSR ārlietu viceministrs, sūtnis J. Feldmans atkārtoti iesniedzis notu ASV ārlietu ministrijai, izsakot protestu pret šādu amata apzīmējumu.

ASV ārlietu ministrija savā atbildē sūtnim pasakidrojusi, ka AN sekretariāts atzīmējis Jurānu kā Pad. Savienības delegātu ar tādu apzīmējumu, kādu uzdevusi pilnvaru devēja valsts, bet tas nenozīmē, ka AN viņu atzīst tādā kvalifikācijā, kādā tas uzdots. ASV ārlietu ministrija uzsver, ka Apvienotās Nācijas nav atzinušas Latvijas inkorporāciju Pad. Savienībā.

AN sekretariātā mums paskaidroja, ka pēc pieņemtās kārtības Mandatu komisija pārbauda delegātu pilnvaras tikai no formālās puses, vai tie ir tiesīgi pārstāvēt valdību, kas devusi pilnvarojumu. Mandātu komisija tomēr nepiegriež vērību tam, kādu amata apzīmējumu attiecīgā valdība savam delegātam piekabinājusi.

AN oficiālajā delegāciju sarakstā pilnsapulces septītai sesijai Padomju Savienības delegācijā minēta sekojošā sastāvā: Pārstāvji — Viņa ekselence A. Višinska kungs, ārlietu ministrs, delegācijas vadītājs; Viņa ekselence A. Gromiko kungs, ārkārtējais sūtnis un pilnvarotais pie sv. Džēmsa galma; Viņa ekselence V. Zorina kungs, ārlietu viceministrs, pārstāvis Drošības padomē; Viņa ekselence G. Zarubina kungs, ārkārtējais sūtnis un pilnvarotais ASV; Viņa ekselence A. Soboļeva kungs, ārkārtējais sūtnis un pilnvarotais Polijā. Pārstāvju vietnieki — A. Kučkarova kungs, ārlietu ministrs, Uzbeku PSR; O. Jurāna kungs, ārlietu viceministrs, Latvijas PSR. Seko vēl 3 pārstāvju vietnieki, 1 ģenerālsekretārs, 2 padomnieki, 13 eksperti, 3 ģenerālsekretāra vietnieki un 15 sekretāri.

Atsevišķi minātas Ukrainas PSR delegācija ar 11 locekļiem un Baltkrievijas PSR delegācija ar 10 locekļiem.

Kā Pad. Savienības delegācijas adrese uzdota: Millers Pansion, Upper Brookville, Oyster Bay, L.I., N.Y. tel. Glen Cove 4-6115, un 680 Park Ave, New York, 21, N. Y., tel. REgent 7-8301, bet kā Ukrainas un Baltkrievijas delegāciju adreses uzdots: c/o USSR Delegation.

TAISNĪBA UZVARĒS MELUS UN LATVIEŠU TAUTA BŪS ATKAL BRĪV

LATVIJAS SŪTŅA J. FELDMANA RUNA VALSTS SVĒTKU AKTĀ ŅUJORKĀ

Tautieši un tautietes!

Mēs šodien esam šeit sapulcējušies, lai apliecinātu mūsu uzticību Latvijas valstij, lai savstarpīgi stiprinātos ticībā Latvijas brīvībai un lai atjaunotu apņemšanos ziedot visus spēkus mūsu valsts neatkarības atgūšanai.

18. novembrī cauri latviešu sirdīm visā pasaulē izskan viena doma, vienas ilgas, viena lūgšana — Dievs, svētī Latviju! Šinī dienā visi latvieši jūtas kā vienota saime, kā brāļi un māsas: mēs uz brīdi aizmirstam to, kas mūs šķir, un mūsu valsts svētkos vislabāk izprotam, ka liktenis mūs šaistījis nesaraujamām saitēm latviešu tautas kopībā un uzticībā Latvijas valstij — saitēm, kas sniedzas pāri robežām un jūrām. Šai lepnajā apziņā slēpjas 18. novembra dziļi filozofiskā nozīme.

Pirms 34 gadiem — 18. novembrī — piepildījās mūsu tautas triju desmitu paaudžu lolotais sapņojums — atbrīvoties no citu tautu virskundzības un atbildniecības un ieiet brīvo tautu saimē kā līdztiesīgam loceklim. Kāds franču rakstnieks savai grāmatai par Latviju licis par moto šādu latviešu atziņu:

Es negribu, ka mani cildina,
Es negribu, ka mani nicina
Gribu dzīvot kā līdzīgs starp līdzīgiem...

Mūsu paaudzei bija lemts piedzīvot šī sapņojuma īstenojumu. Mums pašiem, bet it īpaši jaunatnei, nav viegli aptvert, kāds neizsakāmi grūts ceļš bija mūsu tautai jānoiet līdz mēs atguvām zaudētās tiesības. Šīs tiesības mums neviens nepieškīra, mēs tās ņēmām paši. Latvijas brīvība netika radīta Parīzes miera konferences kuluāros, vai sēžu zālēs, bet gan karalaukā, smagās cīņās pret mūsu vēsturiskiem ienaidniekiem — vāciešiem un krieviem. Šinīs cīņās mēs guvām uzvaru tādēļ, ka tautā toreiz valdīja vēl nepieredzēta sajūsma un vienprātība ticībā mūsu valstij. To nekad neaizmirsīsim, jo, kas bija patiesība 1918. — 1920. g. brīvības cīņās, tas būs patiesība arī nākotnē, kad mēs cīnīsimies par mūsu brīvību, mūsu zemi pret tagadējiem Latvijas okupantiem — krievu komūnistiem. Kad šis izšķirošais brīdis pienāks, mēs nezinām, bet mēs zinām, ka tas prasīs no mums vislielāko pašaizliedzību un uzupurēšanos. Tādēļ mums jāstiprina mūsu morāliskā vienotība, mums vienmēr jāpatur acu priekšā mūsu valsts un visas tautas intereses, atbīdot tālu otrā vietā grupu intereses vai personīgās ambicijas. Ja mēs šo elementāro patiesību neievērosim un iestigsim neauglīgā cīņā par varu un iespaidu, kam nav paliekama nozīme, tad izšķirīgā brīdī mūsu spēki būs sadrumstaloti, mēs būsim saskaldījušies naidīgās grupās un tādēļ nespējīgi veikt mūsu vēsturisko sūtību, jo būsim pārāk vāji, lai satvertu zobenu un reizē gūtu noteikšanu mūsu zemes likteņos.

Cik viegli svešumā saslimt ar emigrantiem tik raksturīgo slimību — neiecietību un savstarpējo apkaušanos. Tas notiek tādēļ, ka svešumā katrs iedomājas pārāk neatkarīgs esam un neatzīst nekādu autoritāti aiz sevis. Kamēr šie strīdi, šis kildas paliek pašu emigrantu starpā, lietas varbūt nav jāņem pārāk nopietni. Bet jau daudz launākas tās kļūst, ja nesaskaņas un nevienprātību iznes uz ārieni, vai nu apsūdzot savus tautiešus vai izplatot nepatiesas ziņas rakstos vai memorandos, tādā kārtā mazinot citu tautu cieņu pret mums. Pret šādām anarchijas parādībām mums jācīnas ar visiem spēkiem.

Vērojot latviešu sabiedrisko dzīvi Savienotās Valstīs, kur apmetusies gandrīz puse mūsu trimdas saimes, mēs ar prieku redzam, ka šeit valda veselīgs gars. Dzīvojot šinī brīvības zemē, šinī pirmajā pasaules lielvalstī, mūsu tauta pamazām iedzīvojas vietējos apstākļos un pārņem šejienes dzīves rakstturīgās parādības, kas izteicas ieciet tībā, savstarpējā cieņā un plašā vērienā. Uz šiem veselīgajiem pamatiem mēs šeit Amerikā pūlamies celt mūsu trimdas dzīvi. Vadošā loma šejienes latviešu sabiedriskā dzīvē piekrīt ALAi, kuras gadskārtējos kongresos mūsu sabiedris doma rod brīvu izteiksmi. Kongr sa ievēlētā Centrālā valdē, kas nāk ik mēnešus, valda saskaņa, cietība un ideālisms. Latvie Konsultatīvā Kopa, kura tag sauksies par Komiteju Latvijas B vībai, veic vērtīgu intellektuā darbu, saskanīgā sadarbībā ar si niecību un ALAu. Tādā kārtā trīs iestādījumi — sūtniecība, AI un Komiteja Latvijas Brīvībai, v na otru papildinot un atbalst stāv nomodā par mūsu valsts tautas daudzpusīgajām interes šinī kontinentā. Ja reizēm Ame kas latviešu dzīvē ieskan kādas sonancees, tad tās gandrīz vienm nāk no pārrobežas savrūpcelā jējiem, kas savā zemē laikam tas pārāk vientuļi un atstāti. Tie teiksim, ka ar naida sēšanu un m su pagātnes nonicināšanu viņi Amerikas latviešiem panākum negūs. Saviehoto Valstu latvie ejot kopsolī ar mūsu Kanadas ta tas brāļiem, ir mūsu trimdas n teicošais faktors. Mēs šinī kon nentā nejūtamies kā svešinieki, b kā līdztiesīgi pilsoņi, kas apzin ne tikai savas tiesības, bet arī s vus pienākumus. Ar to mūsu ta tieši šeit atguvuši morālisko līd svaru un pašcieņu un atbrīvojuši no mazvērtības sajūtas, kas viena otram radās grūto pārdzīvojum rezultātā. Līdz ar iebraucēju sai niecisko nostiprināšanos, arī mū sabiedriskā dzīve kļūst nosvērtāl un vienmēr skaidrāk izpaužas p zitīva, es pat teiktu, — valstisl pieeja pie sabiedriskiem un naci nāliem jautājumiem, kas veici mūsu tālāko uzdevumu pareizu i pratni.

Tā ir visai iepriecinoša parādīb vēl jo vairāk vērā ņemot Savien to Valstu izšķirīgo lomu pasaul likteņos. Ap šo lielvalsti centrēj visi pozitīvie pretošanās spēki k mūnistu agresijai.. Uz šejieni vē šas visu apspiesto tautu cerības u palīdzību un atpestīšanu. To v dot vienīgi morāli un saimniecisk stiprās Savienotās Valstis.

Piegriežoties tagad mūsu nāko nes izredzēm, varam teikt, ka not kumi risinas gan lēni, tomēr nea laidīgi mums vēlamā virzien Jums visiem zināms, ka prezident Franklīna Rūzvelta valdība 194 g. 23. jūlijā deklarēja, ka nevar a zīt krievu pretlikumīgo rīcību Ba tijas valstīs. Prezidenta Trūmen administrācija turpināja šo polīt ku. Vēl vairāk, šī gada 30. janv ra audiencē Baltā Namā prezident Trūmens paziņoja Latvijas sūtnin ka Savienoto Valstu valdība neka neatzīs Latvijas inkorporācij Krievijā. Jaunievēlētais prezident ģenerālis Eizenhauers savā vēlēš nu kampaņā deklarēja, ka viņa va dības uzdevums būs atbrīvot k mūnistu jūgā nonākušās neatkar gās valstis Eiropā, pie kam, kā Jū jau zinat, Latvijas vārds tika pi minēts pirmā vietā.

Mēs par to esam dziļu pateicīb parādā jaunievēlētam prezidentam un arī Amerikas tautai, kas, nodo dot savas balsis par ģenerāli Eizen haueru, sankcionēja viņa uzstādī tās tezes ārlietu politikā. Ar prie ku varam konstatēt, ka Amerika Savienotās Valstis ātrāk nekā dau dzas Eiropas tautas izprata komū nisma būtību un draudus pasaule mieram.

Šī mums labvēlīgā politiskās at tīstības gaita spārno mūs ar ceri bām, ka taisnība uzvarēs melus u brutālo varu un mēs būsim atka brīvi.

Dievs, svētī Amerikas tautu u valdību,

Dievs, svētī Latviju!

MOSADEGHS LIKVIDĒ AUGSTO TIESU

Teherānā. — Irānas ministru prezidents Mosadeghs parakstījis likumu, kas paredz pašreizējās Augstākās Valsts Tiesas likvidēšanu un jaunas tiesu reformas izvešanu Irānā, paredzot lielāku rīcības brīvību parlamentam, bet mazāku tiesām.

Dienvidkorejieši ieņem Pin-Point kalnu

Seulā. — Dienvidkorejiešu karaspēki, spēcīgas artilerijas uguns atbalstā, piektdien atguva pozicijas ap Pin-Point kalnu, frontes centrālā daļā. Ap šo kalnu notikušas 15 spēcīgas kaujas un 15 reizes tas gājis no rokas rokā. Šķiet, komūnistu karaspēka vadība daudz neprēķinas ar lieliem zaudējumiem un nelabvēlīgiem klimatiskiem apstākļiem.

ASV PREZIDENTS EIZENHAUERS UN LATVIEŠI

TRĪS IEVĒROJAMAS UZVARAS

Ģenerālis Eizenhauers uzvarēja Hitleru kā sabiedroto invāzijas virspavēlnieks. — Ģenerālis Eizenhauers kā sabiedroto Eiropas armiju virspavēlnieks noorganizēja Atlantijas aizsardzības savienību, to tālāk nodošams ģen. Ridžvejam. — Dvaits Dāvids Eizenhauers kā civīls ASV pilsonis 4. novembrī uzvarēja prezidenta vēlēšanās.

Iedams pretim trešajai no šīm uzvarām, Eizenhauers pieteica savu ceturto gājienu pēc uzvaras, kurai, kad tā izdosies, būs nozīme pasaules vēstures mērogā: uzvara pret boļševismu: „Amerikāņu sirdsapziņa nesamierināsies, kamēr Latvija, Lietuva, Igaunija, Austrumvācija, Čechoslovakija, Ungārija, Bulgārija un Rumānija atkal nebūs brīvo valstu saimē.“ Arī savu vēlēšanu cīņu viņš pēdējā vēlēšanu runā noslēdza ar savas apņemšanās deklarēšanu, ka par visiem nākošajiem uzdevumiem vissvarīgākais ir — uzvarēt boļševismu, lai pasaulē valdītu patiess miers un brīvība.

Šīs uzvaras cerības — mums tik liktenīgas — aizēnoja brīvās Eiropas šobrīd politiskā vairākuma izbailes no Eizenhauera pieteiktās apspiesto nāciju atbrīvošanas kā Amerikas nākošās politikas mērķi, ja viņu, Eizenhaueru, ievēlētu par ASV prezidentu. Jo šo Eiropas politisko vairākumu šobrīd sastāda bezprincipu oportūnisti, liberāļi un tā sauktie „demokratiskie sociālisti.“

Taču, neraugoties uz šīm liberāļi — sociālistisko eiropiešu bailēm, kuru politiskā līnija, mums par dziļu nožēlošanu, bija vienāda ar ASV demokratiskās partijas runātāju deklarācijām, Eizenhauers, nu ir Amerikas valsts prezidents.

Tas ir notikums, kas radikāli ietekmē nevien pašas ASV dzīvi, bet kam ir visciešākais sakars ar apspiesto nāciju atbrīvošanu. Jo mēs zinām, ka republikāņu partija ir apliecinājusi savu viedokli nevien ar E. apspiesto atbrīvošanas deklarācijām, bet to pašu liecina vēl vairākas citas šīs partijas ievirzītās un projektētās akcijas.

Ko — pavisam konkrēti runājot — šis ievērojamais notikums nozīmē tieši mums, latviešiem?

Vispirmā kārtā to, ka mūsu nacionālās vadības jautājums ir jāatrisina tā sakot 24 stundu laikā. Paši republikāņi un E. valdība tā vai citādi būs saistīta ar savām vēlēšanu laikā dotajām deklarācijām, un mūsu interesēs ir darīt visu, ko spējam, lai sniegtu vajadzīgos materiālus šīs politiskās līnijas pamatošanai un tās pareizības pierādīšanai, nekad neaizmirstot brīdināt visu brīvo pasauli no tā ,ko šāda Kremļa politika nozīmē ASV un visai pasaulei.

No Eizenhauera brīvības solījumiem pārbijušies Eiropas liberāļi un sociālisti, cerēdami uz demokratu uzvaru, pēcgalā mierināja sevi ar to, ka nebūs jau nekādas starpības starp abiem prezidentiem.

Tomēr nu tiem ir jāpiedzīvo pavisam rūgtas paģiras: tieši tas noticis, ko bailīgie Eiropas šodienas valdītāji nevēlējās pieredzēt, un patī Eizenhauera personība vien jau ir spēks, kas tagad tik ievērojami grozīs Amerikas, tātad visas brīvās pasaules politiku.

Nebūsim pārgudrie „reālpolitiķi“: sak' — tie jau tikai vēlēšanu aģitācijas vārdi un solījumi. Lietām ir dziļākas sakarības un dziļāka jēga. Un, ja Amerikas tauta pretēji eiropiešiem, tik ciešā vienībā ievēlēja E., zinot viņa ieskatus jautājumā par boļševismu un viņa apņemšanos; par visiem uzdevumiem svarīgākais ir boļševisma varas satriekšana, un ja tad vēlēšanas uzrādīja necerētu rezultātu, 531:442, tad tā jau ir pavisam sevišķa zīme, kas pārvelk smagu krustu „reālpolitiķu“ pašgudrībai.

Neraugoties uz šiem apspiesto nāciju atbrīvošanas faktiskiem negribētājiem, Eizenhauera nākšana Sav. Valstu vadības priekšgalā nozīmē pavisam sevišķas maiņas jautājumā par boļševisma briesmām un to radikālu novēršanu.

Vispirms jau to pierāda tas, ka uz ASV pirmajiem ziņojumiem par vēlēšanu iznākumu reaģēja Maskava. Bet galvenā kārtā tas ir laikmeta gars, kas diktē šīs maiņas, un šis laikmeta gars zīmē nākošo dienu saturu: boļševisma nāvi un brīvības uzvaru. Šis laikmeta saturs ir lielāks, spēcīgāks un varenāks par visu vislielāko cilvēku saprašanās kapitāls par valsts lietām. Tā ir greiza un bīstama aplamība: mēs visi šobrīd esam „politiķi,“ un morālā ziņā laikam gan labāki par daudziem, daudziem labo laiku „īstajiem.“ Visās mūsu sabiedriskajās organizācijās tiek visvairāk runāts un tieši par politiskiem jautājumiem, un no daudz patriotiskāka viedokļa, nekā šīs runas skan „īsto politiķu“ sanāksmēs un sēdēs.

Vienalga — tā vai citādi. Bet tagad ir izšķirīgi jārīkojas. Un izejot no tā, kas mums ir jau gatavs: no mūsu sabiedriskām organizācijām un no visu zemju vēlētām centrālēm. Nekādu iebildumu, — lai starp šīm organizācijām kā līdzīgas vienības nāk darbā arī partijas. Bet domājot par Latviju, nevis par savām — „partiju atslēgām.“

Ja visiem mums būs nopietna griba un apņēmīgs prāts, tad nacionālās vadības institūtu uzbūvēsim laikā, kura ātrums pārsteigs mūs pašus: cik ātri un cik viegli var veikt svarīgus darbus, ja grib tos veikt.

Un šo labo gribu mums nepārprotami diktē Eizenhauera nostāšanās Savienoto Valstu priekšgalā.

A. Kroders

Katinas noziegums palika neatrisināts

„Notveriet Staļinu, tad es viņu tiesāšu“

ASV tautas vietnieku nama ieceltā izmeklēšanas komiteja, kas darbojas jau gadu un nopratinājusi daudzus lieciniekus, kā Amerikā, tā Eiropā, nākuši pie vienprātīga slēdziena, ka 10.500 poļu virsnieku, kuru līkus atrada Katiņā un citur, noslepkavojuši krievi. Komiteja atzinusi arī, ka Nirnbergas prāvā, kur apsūdzēja Katinas lietu, dažas ASV iestādes centušās nostādīt šo noziegumu Pad. Savienībai labvēlīgā gaismā.

Tagad izmeklēšanas komitejas priekšā stājies ASV galvenais prokurors Nirnbergas prāvā, Džastiss Džeksons. Viņš noliedza, ka ASV valdība būtu mēģinājusi ietekmēt Pad. Savienības labā Starptautisko militāro tribunālu Nirnbargā, kas darbojās 1945.-46. g. Ja tur ir sperti kādi soļi Pad. Savienības interesēs, tad par to vainojamas dažas ASV iestādes, kas rīkojušās nesazinoties ar Vašingtonu. Tā, piem., militārā cenzūra nepieļāvusi sniegt pretpadomju informāciju. Vēlāk noskaidrojies, ka kara informācijas pārvaldē darbojušies kāds ducis komūnistu, kas vēlāk atlaisti.

Džeksons ziņoja, ka Katinas lietu Nirnbergā pacēluši krievi, bet neesot varējuši sniegt pietiekamus pierādījumus, lai uzturētu savu apsūdzību. Tālāk Džeksons paskaidroja, ka par pastrādātiem noziegumiem jāsaņem sods kā nacionālsociālistiem, tā komūnistiem.

„Bet kā mēs varam tiesāt komūnistus?“ jautāja izmeklēšanas komitejas loceklis Šīhens.

„Jums vispirms jāatved apsūdzētais uz tiesu,“ paskaidroja Dž. Džeksons.

„Es jums ieteiktu labāk sekojošo: ja jūs notveršat Staļinu, es viņu tiesāšu,“ teica Šīhens.

Nākošā dienā savu liecību nodeva Samners Velless, kas bija ārlietu viceministrs kara laikā. Pēc viņa domām Polijas trimdas valdības ministru prezidents Sikorskis, kas gāja bojā lidmašīnas katastrofā 1943. gada, jūlijā, bijis sabotāžas upuris. Sikorskis pirms savas nāves bija ierosinājis, lai Katinas slepkavību izmeklētu — Starptautiskais Sarkanais Krusts.

Izmeklēšanas gaitā tika apskatīta arī Rūzvelta un Staļina sarakstīšanās 1943. gada, kurā runāts par diplomātisko sakaru pārtraukšanu starp Pad. Savienību un Polijas trimdas valdību. Rūzvelts toreiz ir ticis brīdināts, ka Katinas konflikts bijis tikai ieganst diplomātisko sakaru pārtraukšanai, un Maskavai esot tālu ejoši plāni par visas Polijas pakļaušanu savai kontrolei. Personīgā notā, ko Rūzvelts nosūtījis Staļinam, tas ieteicis Staļinam neuzskatīt diplomātisko sakaru pārtraukšanu par galīgu un izteicis cerību, ka Čerčils pārliecināšot poļu trimdas valdību Londonā „uz priekšu rīkoties saprātīgāki.“

TAUTIEŠI, PIEDALATIES VISI LNAK PADOMES VĒLĒŠANĀS Š. G. 22. NOV. LĪDZ 1. DECEMBRIM

DV TORONTO NODAĻAS ŠACHA SEKCIJAS VADĪTĀJS

lūdz pieteikties šacha interesentus kopēju nodarbību un sacensību no organizēšanai. Zvanīt Augulim pa tel. KI 9032 vai arī pieteikties otrdienās un ceturtdienās no pl. 8—10 vakarā DV namā lasītavas un bibliotēkas istabā.

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

PAD. SAVIENĪBAS 'IEKŠĒJIE ŪDEŅI'

Š. g. septembra sākumā Kremlī eņemts lēmums, kuru vispārība ievērojusi daudz mazāk, nekā žas citas skaļākas, bet tukšākas emļa izdarības. Pad. Savienība viem „iekšējiem" ūdeņiem ir pienojusi turpat vai pusi ziemeļu slodes polāro ūdeņu un ledus ku.

zvestijā publicētais oficiālais paņojums nosaka šīs telpas robes. Rietumos tā sākas apmēram e Pečoras ietekas Ziemeļu ledus eanā, ietverot sevī Jauno zemi, ovoja zemļa) Franča Jozefa zemes (salas) un, metot loku tuvu icbergenai, savienojas Ziemeļpolu ar šīs territorijas austrumu rožu, kura iziet no Čučku pussa vistālākā austrumu punkta (Šeņskija raga) pretim Aļaskai un, vilktā tālāk uz Ziemeļpolu, epjas tikko trīs jūdžu tālu tarptautiski pieņemtais piekras ūdeņu platums) no Aļaskas tālākā rietumu punkta — Sevarda salas gala.

Vienlaicīgi ar šī lēmuma publišanu, Padomju virspavēlniecība devusi savām Rietumu, vidus un strumu Sibirijā novietotām kājeku, flotes un aviācijas daļām vēli:

1) Katru šinī telpā iebraukušo zemju kuģi aizturēt un nogādāt vākā Padomju ostā.

2) Katru šinī telpā ielidojušu ārmju lidmašīnu uzaicināt nolaies tuvākā Padomju lidlaukā.

3) Nepaklausības gadījumā liet ieročus.

Neapšaubāmi šis Padomju valdīs lēmums vedams sakarā ar mi ārajiem sagatavošanas darbiem lārajos apgabalos, kas savos apmēros laikam gan nebūs neko zemāk vērtējami kā ASV plaši reklamētās bazes Tūlā (Grēnlandē) vai citur.

Pašreizējā ASV valdība šo faktu pieņēmusi zināšanai, bet Pentagons nodevis rīkojumu ASV flotes un aviācijas daļām respektēt Kremļa jaunos „iekšējos" ūdeņus. Arī senātora Džona Viljama (John J. Williams) priekšlikums, iesniegt sūdzību Apvienotām Nācijām, pagaidām nolikts „pie aktīm."

Par jaunradušos stāvokli ļoti dibinātu sašutumu izsacījis Aļaskā stacionēto amerikāņu spēku komandieris, ģenerālleitn. V. Kimppners un, apmeklēdams Vašingtonu, prasījis, lai ASV, Kanada un Dānija nekavējoties atlikušo Ziemeļu ledus okeāna apgabalu starp Aļasku un Grēnlandi izsludina par saviem iekšējiem ūdeņiem, bet šim vīram tāpat nav veicies.

No turku diplomātiskajām aprindām dzirdēta neoficiāla versija, ka šinī sakarā Padomju Savienība jau pasteigusies brīdināt dažas mazākas Atlantijas pakta valstis, „nepārsteigties" piedalīties pretsolos, ja tiem sekotu savukārt Baltijas, Melnās un Bārenca jūru iekļaušana Pad. Sav. „iekšējos" ūdeņos. Pēc 1949. g. pieņemtās Donavas konvencijas parauga, par šo jūru drošību augstsirdīgi rūpētos sarkanā flote un aviācija, un tanīs būtu atļauts iebraukt tikai to valstu kuģiem, kuru krasti tieši robežojas ar šīm jūrām. Cerēsim ka ASV jaunais prezidents Eizenhauers pēc iecerētā un sekmēm bagātā brauciena Korejā, nekavēsies doties arī uz Ziemeļpolu un nokārtot Kremļa „iekšējo" ūdeņu robežas.

Va- Pe-

Tuvojas Latviešu Preses Biedrības vēlēšanas

Par goda biedru uzņemts prof. L. Bērziņš. — LPB publicēs nekārtīgo izdevēju vārdus

LPB kopsēde notika 9. novembrī Bostonā, viena no pēdējām šai gadā. Kopsēdē piedalījās O. Liepiņš, J. Porietis, O. Akmentiņš, Kr. Grāmatnieks un Fr. Freidenfelds. LPB pr-ks O. Liepiņš ziņoja par biedrības darbību, kas izvērsusies diezgan plaša un guvusi arī sabiedrības atzīšanu. Bostonā aizvadīti goda biedra Jāņa Jaunsudrabiņa 75 gadu un Veltas Tomas viesošanās sarīkojumi. Īpaši pēdējam bija liela biedru draudzības uzturēšanas nozīme. Dzejnieci pēc ilgiem gadiem atkal redzējām savā vidū.

Pie LPB tagad pastāv 3 fondi: Prezidenta Kārļa Ulmaņa fonds, sakarā ar piemiņas plāksnes uzstādīšanu; P. Ērmaņa un Trūcīgo rakstnieku fonds, par kuru darbību referēja kasieris J. Porietis. P. Ērmaņa fondā ienākuši $73.00, kas arī nosūtīti P. Ērmanim uz Vāciju. Trūcīgo rakstnieku fondā ienācis $82.10, no kuriem pabalstos izmaksāts $20. Prezidenta K. Ulmaņa fonds turpina augt, jo ienāk gan atsevišķu tautiešu, gan biedrību ziedojumi. Kā pirmās pasteigušās studentu organizācijas un DV nodaļas: Bostonas, Ņujorkas, Čikāgas. Toronto Druvas apgādā šogad iznāk Latviešu preses biedrības gada grāmata, kurai savus darbus devuši vairumā ASV un Kanadā dzīvojošie autori.

O. Liepiņš ziņoja, ka laimīgi nokārtojušies sarežģījumi prezidenta K. Ulmaņa piemiņas plāksnes uzstādīšanai Linkolnas universitātē. Pēc pēdējās informācijas, kas saņemta no Linkolnas, universitātes architekti izrauga plāksnei vietu lauksaimniecības fakultātē. Sēde ar pateicību pieminēja Linkolnas latviešu biedrības pieteikto ziedojumu un ALAs prezidija sazīmēto summu.

Kopsēdē apsprieda iespējas pavairot fondu ienākumus, un nolēma ievadīt sarunas par preses balles rīkošanu Ņujorkā nākamā gada martā, tāpat arī īpašu pastkartīšu izdošanu.

Kopsēdē par goda biedru svinīgi uzņēma mūsu literatūras senioru, prof. Ludi Bērziņu. Biedrībai tagad ir 2 goda biedri: J. Jaunsudrabiņš un prof. Ludis Bērziņš, kas tagad dzīvo Kolorado Springā un ir jau 82 g. vecs. Linkolnas universitāte ierosinājusi, lai dzīvu turētu prezidenta K. Ulmaņa piemiņu, nodibināt tur īpašu Prezidenta K. Ulmaņa stipendiju fondu, ko arī LPB apņēmusies darīt.

Par biedriem uzņēma Modri un Dzidru Zeberiņus un Veltu Zanti no Zviedrijas, bet pārreģistrēja: K. Miķelsoni un Dr. P. Norvili.

Kopsēdē konstatēja, ka trimdas apstākļos ir maz izdevēju ideālistu, kam bija liela nozīme Latvijas kultūras celšanā. To vietā stājies izdevēja materiālista tips, kas pirmā vietā domā par personīgo peļņu un nekārto saistības ar autoriem un viņu mantiniekiem.

Bieži ienāk autoru sūdzības par izdevēju nekorrekto rīcību. Ja šī parādība turpināsies, LPB publicēs nekārtīgo izdevēju vārdus.

Nākošā gada pirmajā pusē LPB atzīmēs P. Ērmaņa 60 gadu, M. Zīverta 50 gadu un Kr. Grāmatnieka 65 gadu atceres. LPB M. Zīvertam nosūtīja uz Zviedriju 20 dolaru darba atvieglināšanai.

Pieņemot, ka šī ir viena no pēdējām valdes sēdēm šai gadā, LPB pr-ks O. Liepiņš pateicās valdei un revīzijas komisijai par labo, saskaņīgo darbību.

LPB iecēla vēlēšanu komisiju, kas sastāv no prof. P. Starca, L. Tauna un Nik. Kalniņa. Vēlēšanas notiks šī gada beigās visos kontinentos, kur atrodas LPB kopas, līdzīgi iepriekšējām gadam. Savu kandidātu sarakstu vēlēšanām uzstādīja arī LPB valde, kuru, protams, biedri varēs papildināt. Vēlēšanās varēs piedalīties visi, kas būs nokārtojuši biedru maksas 2 dolari gadā. ASV dzīvojošiem biedriem biedru nauda sūtāma J. Porietim, 600 Tremont St., Boston, Mass., bet Kanadas biedriem — I. Vīksnai, 586 Logan Ave, Toronto.

Osvalds Akmentiņš

Pirmā rindā no kreisās: priekšsēdis O. Liepiņš un rev. komisijas sekr. Fr. Freidenfelds. Otrā rindā no kreisās: valdes sekr. O. Akmentiņš, vicepr. J. Porietis un rev. kom. pr-ks K. Grāmatnieks

LNAK Vēlēšanu komisijas paziņojums

Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā padomes vēlēšanu komisija paziņo, ka ir izsūtīti vēlēšanu materiāli visiem tiem Kanadā dzīvojošiem latviešiem, kuru adreses vēlēšanu komisijai ir zināmas. Katram balstiesīgam latvietim resp. katram, kam š. g. 22. novembrī paliek pilni 18 gadi, jāsaņem sekojoši vēlēšanu materiāli:

Viens kandidātu saraksts ar otrā pusē iespiestiem noteikumiem, kas jāievēro katram balsotājam, 1 balss nosūtīšanas aploksne (lielākā) ar uzspiestu LNAK vēlēšanu komisijas adresi, un 1 balsošanas aploksne (mazākā) ar uzspiestu LNAK apaļo zīmogu.

Vēlēšanu komisija uzaicina tos tautiešus, kuri vēl nav saņēmuši vēlēšanu materiālus, vai ir saņēmuši tos nepilnīgi, nekavējoties tos pieprasīt, uzdodot vārdu, adresi, uzvārdu un dzimšanas laiku. Ardese: Latvian National Federation in Canada, St. Andrew's Ch., Corner Jarvis and Carlton, Toronto, Ont.

Vēlēšanu materiālus var saņemt arī personīgi vai pieprasīt pa pastu vēl sekojošās vietās:

Toronto: LNAK birojā (pēc min. adreses) pirmdienās, trešdienās un piektdienās no plkst. 6—9 vakarā.

Montreālā: pie LNAK pārstāvja A. Spūrmaņa, 4890 Walkley Ave, Apt. II, Montreal, Que.

Hamiltonā: pie LNAK pārstāvja I. Anderjsona, 20 1/2 King St., E., Hamilton, Ont.

Londonā: pie LNAK pārst. P. Dreimaņa, 10 Kensigton Ave, London, Ont.

Tie tautieši, kuri kļūdas dēļ ir saņēmuši 2 eks. vēlēšanu materiālus, tiek lūgti liekos eks. nosūtīt vēlēšanu komisijai atpakaļ, vai arī nodot tiem tautiešiem, kuri tos vēl nav saņēmuši.

J. Dreimanis, LNAK vēlēšanu komisijas priekšsēdis

A. Svenne, sekretārs

TECHNISKĀS ZĪMĒŠANAS KURSI

TLB Tautas Augstskolas techniskā nodaļa rīko piedzīvojuša inženiera vadībā techniskās zīmēšanas kursu.

Interesentus lūdz pieteikties pa tel. HA 4579, vislabāk no plkst. 6—7 vakarā.

LATVIJAS KONSULĀRIE PĀRSTĀVJI KANADĀ:

ĢENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto. Tel. WA 1688
320 BAY ST., ROOM 1304

KONSULS
VILIS TOMSONS
MONTREĀLĀ, P. Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

Latvijas konsulāts Montreālā ziņo, ka konsulāts būs atvērts arī vakaros tiem Latvijas pilsoņiem, kuri darba apstākļu dēļ nevar konsulātu apmeklēt parastā laikā. Tiek lūgts iepriekš piezvanīt, AT 7798.

LIAA INŽENIERU UN TECHNIĶU KOPA MONTREĀLĀ

17. oktobrī Montreālas kopas sapulcē bija ieradušies 27 kopas dalībnieki. Sapulci vadīja būvinženieris A. Bernups, protokolēja būvinž. E. Kalniņš.

No valdes sniegtā pārskata bija redzams, ka turpināta inženieru un techniķu apzināšana un ieinteresēšana kopas darbā. Noturēti četri referātu vakari, viena filmu izrāde un viens tuvināšanās vakars. Referātus lasījuši: būvinž. N. Zoldners — Betona rūpniecība Kanadā, būvinž. J. Zīverts — Betona sastāvdaļas un iepriekš saspriegts betons; būvinž. T. Kraulis — Latviešu inženieri un techniķi Zviedrijā; inž. mech. R. Putnaērglis — McGill Universitāte Montreālā.

Kopas ierosinājums sākt izdot latviešu technisko žurnālu vai biļetenu, radis dzīvu atbalsi Toronto kopas dalībniekos.

Būvinž. J. Zīverts ziņo, ka Kvēbekas provinces profesionālo inženieru biedrība uzņem tikai Kanadas pavalstniekus. Izņēmums ir neaizstājami speciālisti un universitāšu mācības spēki. Nesen profesionāla inženiera tiesības ieguvis inž. mech. R. Putnaērglis, McGill universitātes mācības spēks.

Lai noskaidrotu saņemamās algas lielulumu, sapulcē izdarīja aptauju, pēc kuras inženieru projektētāja alga ir 300 līdz 500 dol, zīmētājiem 220 līdz 330 dol.

Valdē ievēlēja: būvinž. N. Zoldneru, būvinž. R. Karlsonu, būvinž. J. Zīvertu, techn. F. Porieti un techn. E. Auderu. Revīzijas komisijā paliek līdzšinējie: būvinž. I. Drupals un techn. R. Gailītis. — Kollēga būvinž. F. Šalmes (techn. vārdnīcas redaktors) atbalstam Vācijā klātesošie sazīmēja $28.00. Sapulcējušies izteica vēlēšanos, lai tiktu sarīkots tuvināšanās vakars.

DARBS un BEZDARBS

MONTREĀLĀ VAJADZĪGI:

Vairāki meža strādnieki. Pieteikties pie mežziņa A. Ozera — tel. Hawkesbury 181 — JI pēc 6 vakarā.

Zīmētājs lielā betonrūpniecības uzņēmumā — zvanīt būvinž. N. Zoldneram — CL 9579.

Mājkalpotāja — 3072 Westmount Blvd. Runā bez angļu valodas krievu un vācu valodas. Zvanīt Mrs Greenwood WE 8208.

Canadian Society for the Aid of Eastern European Refugees atvērusi bezmaksas darba apgādes biroju, kas varētu būt noderīgs nākošās ziemas bezdarba mēnešos. Birojam ir pieprasījumi pēc mājkalpotājiem un restorānu darbiniekiem, bet trūkst darba gribētāju. Turpmāk birojs grib paplašināt savu darbību citās industrijās nozarēs, kādēļ vēlama to darba meklētāju reģistrēšanās, kuri meklē darbu vai nav apmierināti ar pašreizējo darbu. Pieteikšanās katru darba dienu (no pirmdienas līdz piektdienai) no pl. 10—12 rītā University Settlement Building, 3535 St. Urbain St., tel. PL 4441.

MONTREĀLAS DAUGAVAS VANAGU GADA SVĒTKI

Vai Montreālā dibināsies otra latviešu draudze?

Montreālas DV organizācija ir l samērā jauna, jo ir pagājuši kai divi gadi no tās dibināšanas, mēr savā īsajā pastāvēšanas laikā tā ir izveidojusies par ievērojamu faktoru Montreālas latviešu biedriskajā dzīvē.

8. novembrī notika nodaļas divu du dibināšanas atceres svētki, as ar gudru ziņu bija apvienoti ī ar mūsu Lāčplēšu pieminēšanu. vētku vakars bija pulcējis pilnu li klausītāju, kas pretēji paraajam uzskatam, ka publikas pielkšanas spēks ir dejas un citas eglas izpriecas, šoreiz bija ieraušies šinī sarīkojumā, vadoties nopietnās vakara programmas, ūrā deja nemaz nebija paredzē-

Svētkus atklāja valdes priekšsēis plkv. K. Tirzītis, norādot uz sarīkojuma galveniem iemesem, kas pastāv mūsu varoņu pieminēšanā un mūsu organizācijas ibināšanas atcerē. Šinī Lāčplēšu ienas sarīkojumā parasti ir pasniegti ziedi visiem klātesošajiem Lāčplēšiem, bet šoreiz visi apsveicamie no tiem atteikušies par labu LKOK biedrībai. Svētku uzrunu teica viesis, archibīskapa pārstāvis prāv. A. Skrodelis, iepriekš nodziedot kopēju dziesmu: Dievs, sargi mūsu tēvuzemi! Savā uzrunā prāvests pakavējās pie trim galvenajiem uzdevumiem trimdā. Pirmais ir vienots darbs mūsu galvenā mērķa sasniegšanai, par ko atbildība gulsies uz mūsu pleciem jaunās latviešu paaudzes priekšā. Šis mērķis ir visiem zināms, un tas ir mūsu dzimtenes atgūšana. Tālāk mēs nedrīkstam aizmirst latviskās sirdsdedzes saglabāšanu. Zīmīgi bija citētie Jāņa Jaunsudrabiņa vārdi, ka var kādu valsti izdzēst no ģeogrāfiskām kartēm, bet tā pastāvēs zemes mūžu, ja būs kaut viens cilvēks, kurš pēc tās ilgosies. Kā trešo galveno uzdevumu prāvests minēja kristīgā gara kopšanu kā ģimenē, tā skolā un visā sabiedrībā. Kristīgā ētika ir tas lielais spēks, kas gadusmitēņiem ilgi paglābis cilvēci no morālās bojā ejas.

Nepatīkamu disonanci svētku vakarā ienesa prāvesta paziņojums, ka tam liegta piedalīšanās 9. novembra Lāčplēšu svētku piemiņas dievkalpojumā Montreālā. Klausītāji palika neziņā, kas šādu noliegumu ir devis un kāpēc. Vai tā ir bijusi draudzes vadība, vietējais mācītājs, jeb luterāņu sinode, kuras telpās parasti notiek latviešu dievkalpojumi. Augstāk minētā iemesla dēļ, prāvests paskaidroja, viņš jūtas atbrīvots no apņemšanās nesašķelt vietējo latviešu draudzi, un viņa nodoms ir dibināt otru. Šis apstāklis liek domāt, ka strīdus iemesls ir meklējams pašu mācītāju vidū. Ja tas tā ir, tad otras draudzes dibināšana gan runās pretim tiem skaistajiem vārdiem par vienību un vienotu darbu, kas tika teikti runas sākumā. Montreālas latviešu saškelšana divi draudzēs tikai padarīs abas nespējīgas darīt to lielo darbu, uz ko aicināt aicina visa mūsu trimdas dzīve un tās neskaitāmās vajadzības. Mums var nepatikt kāda persona, bet tādēļ nav jāgremdē viss tas darbs, kas ir padarīts un ko vēl plāno darīt. Kad mēs reiz būsim izauguši ārā no sava sīkā egoisma, lai savu acu priekšā skatītu tikai to lielo mērķi uz ko dzenas ikviena mazā latvieša sirds? Un tieši no mūsu mācītājiem mēs gaidām šinī ziņā vislielāko priekšzīmi. Domāju, ka lielākā daļa Montreālas latviešu vēlētos redzēt dievkalpojumus, kur durvis nebūtu aizvērtas ne archibīskapa pārstāvim, ne arī pāris ielas tālāk tie notiktu cita mācītāja vadībā, bet kur abi mācītāji draudzīgā garā kā līdz šim veiktu savu uzdevumu visai draudzei par prieku.

Tālākā svētku programmā bija paredzēts LKOK V. Grīna referāts, kuru nolasīja LKOK plkv. R. Veckalniņš, jo referents, darba apstākļu dēļ bija kavēts ierasties.

Apskatot latviešu karavīru varorgaitas, sākot ar kaujām pirms 700 gadiem un nobeidzot ar mūsu leģionāriem, referents pasvītroja, ka ne jau tie pāris tūkstoši ar Lāčplēša karaordeni apbalvotie ir izkarojuši Latvijas valsts brīvību. Tādu pašu varoņdarbu tanī laikā ir veicis ikviens apzinīgs latvietis, kas pielicis roku mūsu valsts izcīnīšanā. Apbalvotie ir kā simboli visai varonīgajai tautai.

Pēc referāta plkv. K. Tirzītis nolasa nodaļas darbības pārskatu par pagājušiem diviem gadiem, norādot, ka šinī laikā nodaļa ir izmaksājusi pabalstiem ap 700 dolaru, Invalidu Namam Vācijā tā ir savākusi ap $300.00, pati sarīkojusi vairākus sarīkojumus un piedalījusies kopējos vakaros ar citām Montreālas latviešu organizācijām. Biedru skaits nodaļā pašreiz ir 126. Lai izteiktu mazu atzinību lielākajiem darba veicējiem šinī laikā, valde ir nolēmusi latviešu grāmatas Erikai Vītinai, Veltai Zarinai un Olģertam Strazdinam.

Kā pirmais nodaļu gada svētkos apsveic DV Kanadas valdes priekšsēdētāja biedrs O. Klavenieks, galvenā kārtā aicinot tālāk lielajam palīdzības darbam mūsu invalidiem un slimajiem Vācijā kā Daugavas Vanagu biedrus, tā arī visus pārējos tautiešus. Viņa priekšlikums, lai ikviens latvietis mēnesī ziedotu vienas stundas algu. Tālāk O. Klavenieks paziņoja, ka Kanadas valde ir nolēmusi turpmāk apbalvot ar goda rakstiem visus nesavtīgos darbiniekus DV mērķu sekmēšanā, un kā pirmos šādus rakstus viņš ir pilnvarots izsniegt pašreizējām nodaļas valdes priekšsēdim plkv. K. Tirzītim, valdes loc. R. Vītiņam un dāmu kopas vadītājai R. Virkavai. Tālāk organizāciju sveic konsuls V. Tomsons, izsakot atzinību visiem darba darītājiem, kas veicinājuši invalidu mītnes iekārtošanu Vācijā. No latviešu draudzes sveicina tās priekšsēdis prof. Dr. A. Tauriņš, no katoļu grupas A. Kivlenieks un no MLPB A. Priedītis.

Koncerta daļu ievada A. Melderis ar A. Kalniņa un J. Norviļa dziesmām, kam seko A. Kivlenieka izjusti skandētās Andr. Eglīša pravietīgās vārsmas par mūsu tautas lielo traģēdiju un gaidīto saules ausmu. Visspožāki koncertā izcēlās visu montreāliešu iemīlotā operdziedātāja N. Valdovska ar savām dziesmām. Pēdējā patriotiskā: Par zemi, ko mīlam, bija pat jāatkārto. Gribu izmantot šo reizi, lai pelnīti cildinātu vienu no labākām Montreālas latviešu dziedātājām. Neskatoties uz nepiemēroto un maz atalgoto darbu, ko tā veic savas eksistences uzturēšanai, N. Valdovska nekad nav atteikusies piedalīties ar savām dziesmām ikvienā latviešu sarīkojumā, tā augsti ceļot to māksliniecisko vērtību. Un pie tam par šo darbu viņa nav saņēmusi nekādu atalgojumu, gluži otrādi, dažreiz pat piemaksājusi klāt, lai segtu sagatavošanās darbu koncertam. Ar prieku ir apsveicama latviešu organizāciju doma, rīkot N. Valdovskas patstāvīgu koncertu, kura atlikums būtu vienreizēja latviešu sabiedrības pateicība nesavtīgajai mūsu mākslas darbiniecei.

Novēlēsim Montreālas DV Apvienībai dižus panākumus nākotnē un lai tās lielais darbs nāk par svētību visai mūsu tautai un it sevišķi invalidiem un trūkumcietējiem, kuru grūtos ceļus palīdz gludināt šī aprūpības organizācija.

O. Krādziņš

DAUGAVAS VANAGI

KANADAS DV ZIEDOJUMS SASNIEDZIS MĒRĶI

DV KV priekšsēdis P. Balodis aņēmis šādu DV CV pr. V. Januna vēstuli:

„Ar prieku varu paziņot, ka no ums sūtītais ziedojums Sperrmarkas DM 22.747,60 Invalidu Nama ondam ir pienācis. Pašlaik tiek atavots bankai iesniegums Sperrmarku konta atbrīvošanai un ceru, ka šī lieta pozitīvi tiks izšķirta tuvākā laikā.

DV Rietumvācijas valde izsaka ums un visiem ziedotājiem pateicību par pūlēm līdzekļu sagādē Invalidu Nama fondam.

V. Janums, DV valdes pr-ks

KĀ TOP DV MĪTNE HAMILTONĀ

Kādā klusā pavakarē biju nodomājis pēc ilgāka laika apskatīt Hamiltonu naktī no kalna un šai sakarā devos pa Džemsa ielu, cauri dzelzceļa viaduktam uz kalnu. Tikko biju nonācis iepretim Konservātorijas ēkai, izdzirdu otr ielas puses pagalmā lielu troksni. Tur kaut ko kala, cirta, ēvelēja un zāģēja. Nevarēju nociesties un gāju lūkoties, jo atcerējos, ka tur taču dzīvo mans paziņa Vītols, un vai tad viņš nu būtu sācis būvēt sev septīto māju? Kad biju nonācis pagalmā, ieraudzīju, ka nelielas ēkas iekšpusē vīri raujās melnās miesās. Tur Klekera vadībā kādai agrāk pa daļai apdzīvotai ēkai tika likta grīda, griesti un atjaunotas sienas. Šeit bija sarīkota DV talka, kur materiālus dod namsaimnieks, bet ar darba spēku piedalās vanagi un skauti. Talcinieku vidū DV Hamiltonas nod. valdes priekšnieks, valdes locekļi, nodaļas biedri un skauti. Režisors Jurševskis rīkojās ar otu, dodams sienām citu krāsu. Tuvākā laikā mītnes būvdarbi būs veikti, un HDV būs pašiem sava mītne, kur pulcēties apspriedēs, sanāksmēs, kā arī teātra mēģinājumos un skautu nodarbībās. Mītne ir apm. 5 reiz 10 metru liela un spēj uzņemt ap 75 cilv. Tā atrodās gandrīz pašā pilsētas centrā starp James un John ielām dienvidos, aiz Pacifika dzelzceļa stacijas un Aleksandra deju zāles, Hughson St. 116. Ērti sasniedzama ar Aberdeen, Queensdale vai Jally Cut pilsētas autobusiem.

J. G.

Ieceļošanas, izceļošanas vīzu, pasu, dzīvokļa, darba un pavalstniecības lietas kārto

ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto
Tel. RA 7149

KANADĀ

LATVIEŠI MONTREĀLĀ

Latviešu Skola pie Trīsvienības draudzes jaunu mācības gadu atsāka 4. oktobrī. Mācības notiek 5550 Park Ave, YMCAs telpās katru sestdienu no plkst. 2.30 līdz 5.15 pp. Jaunu skolēnu pieteikšanās katru sestdienu pirms mācību sākuma.

Šinī mācības gadā skolā vairs nestrādā skolotāja E. Gaudiņa. Par latviešu jaunatnei veltīto darbu mīļš skolas paldies!

Skolai vajadzīgi divi skolotājijas. Montreālā vajadzīgās rezerves ir. Lūdzu pieteikties pie skolas vadītāja.

Skolas rīkotā J. Jaunsudrabiņa stunda notika 25. oktobrī skolas telpās. Skolotājas J. Pinkas referātu, skolnieku deklamācijas, dziesmas, klavieru solo un izvilkumus no J. Jaunsudrabiņa darbiem mazie un lielie klausītāji uzņēma ar lielu sirsnību. Jaunsudrabiņa ģīmetni bija darinājis Br. Ozoliņš, bet otru ģīmetni skolai dāvināja skolotāja M. Skuja.

Lielajiem un mazajiem programmas izpildītājie un skolas labvēļiem sirsnīgs paldies.

NODIBINĀTA FOTO AMATIERU SEKCIJA

18. oktobrī pie Montreālas Latviešu Palīdzības Biedrības nodibinājās Foto sekcija ar mērķi papildināt un atsvaidzināt zināšanas foto nozarē, sarīkot praktiskas apmācības telpās un ārpus telpām, atvieglot foto piederumu iegādi un ierīkot piemērotu telpu foto darbu izpildīšanai.

Sekcijas dalībnieku skaits nav liels, bet toties aktīvs. Telpu foto attīstīšanai, kopējumiem un palielināšanai apsolījis dot M. Ikvilds. Savu atbalstu jaunajai sekcijai apsolījis foto amata meistars un preses fotografs J. Baltiņš, piedalīdamies aktīvi sekcijas veidošanās darbā. Sekcijas sekretārs — P. Agrums. Jauni dalībnieki var pieteikties pie MLP Biedrības sekretāra K. Strazdiņa — tel. LA 7715.

Montreālas latviešu auto īpašnieki nolēmuši apvienoties vienā grupā, ne lai radītu jaunu biedrību, bet gan lai panāktu kārtīgu darbu un cenu pazeminājumu mašīnas labojot, lētākas rezerves daļas, riepas, degvielas, eļļas utt. un caur grupu apdrošinājumu — zemākas likmes. Šī jaunā apvienība nedomā uzlikt jebkādas saistības nedz pienākumus saviem biedriem, bet gan grib radīt skaitlisku vienību, ar kuru ikviens vietējais uzņēmējs vai tirgotājs bez šaubām citādi rēķināsies, kā ar atsevišķu personu un sevišķi vēl jaunakanadieti.

Latvijas Inženieru Apvienības Ārzemēs Inženieru un Techniķu kopa Montreālā rīko tuvināšanās vakaru 21. novembrī, plkst. 8 vakarā Danube restorāna telpās, 1220 Crescent St. Pārrunās kopas pr-ks N. Zoldners pastāstīs par inženieru un techniķu sanāksmi Toronto. Visi inženieri un techniķi laipni ielūgti. Dalības maksa, atkarā no pieteikušos skaita, $1.00 — $2.00. Vēlama iepriekšēja pieteikšanās pie kopas sekretāra būvinž. J. Zīverta — tel. HU 8-3636.

LATVIJAS PASTMARKĀM VELTĪTS VAKARS

notiks 22. novembrī plkst. 6 vakarā, 1501 St. Katarines ielā, W, 12. istabā. Montreālas filatelistu sanāksmē runās A. Apse par pastmarku krāšanu. Lūdzam piedalīties visus pastmarku krājējus Montreālā, ņemot līdzi Latvijas pastmarku kollekcijas. Tāpat lūgti ierasties interesenti un jaunie krājēji — iesācēji. Pēc pārrunām varēs apmainīt dubultniekus. Tuvākā informācija pie K. Strazdiņa, tel. LA 7715 vakaros.

Nama Fonda valde sasauc dalībnieku gada sapulci 28. novembrī, pl. 7.30 vakarā, YMCAs telpās 5550 Park Ave, ar sekojošu dienas kārtību: 1) Nama Fonda valdes un revīzijas komisijas ziņojumi, 2) Nekustama īpašuma iegāde, 3) Nama Fonda statūtu pieņemšana un 4) Dažādi jautājumi un priekšlasījumi. — Visi N. F. dalībnieki lūgti ierasties.

Trīsvienības draudzes dāmu komiteja 6. decembrī YMCAs telpās 5550 Park Ave rīko rakstnieku vakaru. Piedalīsies rakstniece Irma Grebzde. — Deklamācijas un muzikāli priekšnesumi. Tuvāka informācija pa tel. EL 3422.

Montreālas Latviešu Teātra pirmizrāde Pieklīdušais kaķēns, J. Pētersona luga 3 cēlienos 20. decembrī, plkst. 7.30 vakarā, 3560 St. Laurent Blvd. Režisore Alma Mača, dekorātors V. Laiviņš. Biļetes iepriekšpārdošanā ar 15. nov. dabūjamas pie teātra kasiera A. Krieķa, 1468 Sherbrooke St., W, tel. GL 2448.

SVEICIENS DZIMTENES KRASTAM

Kad Kanadas sportistu izlase devās ceļā uz olimpiskām spēlēm, kāda Montreālā dzīvojošā rīdziniece pazīstamai vienības dalībniecei — somu sportistei, iedevusi Latvijas karoga standartiņu un vienu baltu un divas sarkanas rozes, līdz ar lūgumu tās kā sveicienu dzimtenei iemest jūrā, braucot garām dzimtenes krastiem. Minētā sportiste lūgumu izpildījusi.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

23. nov. — Svētdien, plkst. 17 DV Teātra Elīnas Zālītes drāmas — Svešās asinis pirmizrāde.
30. nov., svētdien, plks. 6 sv. Andreja baznīcas mazajā zālē T. Ķeniņa 9. lekcija Lielās mūzikas problēmas: Simfoniskā poēma un programmas mūzika. Skaņu plašu illustrācijās: Čaikovskis, Lists un Debisī.
7. decembrī, svētdien, plkst. 6 vakarā sv. Andreja baznīcas lielajā zālē, pianistes Veras Leinvēberes klavieru vakars. Programmā: Mocarts, Bēthovens, Šūberts, Šopēns, Bartoks u. c.
13. dec. — Kalvja garīgs koncerts sv. Trīsvienības baznīcā.
14. dec. Centrālā YMCA Toronto Latviešu sportistu kopīgs eglītes vakars.

CITI SARĪKOJUMI

22. nov. pl. 19., sv. Andreja baznīcas lielajā zālē skautu un gaidu sarīkojumā latvisks vakars.
29. nov. — Katoļu draudzes sarīkojums.
29. nov. — Andreja Baznīcas telpās Baltijas Sieviešu Padomes rīkotais Draudzības vakars ar koncerta daļu.
29. novembrī, pl. 20, 180 Simcoe St., Toronto Studentu tuvināšanās vakars.
29. nov. — DV Latvijas Karaskolas atcere.
29. nov. — sv. Trīsvienības baznīcā, (619 Sherbourne St.) no pl. 1 pp. līdz pl. 8 vakarā sv. Jāņa draudzes Dāmu komiteja rīko Tradicionālo Ziemassvētku tirdziņu. Atlikums grūtdieņu atbalstam.
7. dec. — sv. Trīsvienības baznīcā eglītes vakars sv. Jāņa draudzes bērniem un svētdienas skolas audzēkņiem. Bērnus lūdzam pieteikt pa tel. LY 7555 vai — HY 1663 līdz 30. novembrim.
13. dec. — Skautu un gaidu Ziemsvētku eglīte.
20. dec. — DV eglītes vakars bērniem un pieaugušiem.
26. dec. — TSK sarīkojums.
1953. g. 9. janvārī Dainas kora 3. gadu svētku koncerts-balle.
13. janvārī — Skautu un gaidu eglītes vakars, sv. Andreja baznīcā. Kopēja tēja un priekšnesumi. Rīko vecāku padome.
16. janv. — DV Teātra Kanadā un tautisko deju kopas Saktas sarīkojums.
23. janv. — TLSK gada svētki Kolumbus zālē.
31. janv. — LPB Kanadas kopas sarīkojumā Preses balle Masarika zālē.
20. febr., plkst. 20.00 — tradicionālais stud. karnevāls — Nakts latīņu kvartālā, Kolumbus zālē.

Jaunkanadiešu apvienība Toronto

(NEW CANADIAN SERVICE ASSOCIATION)

Apvienības sarāksme notika 12. nov. un tajā piedalījās 40 personu. Darba pārvaldes (National Employment Service) pārstāvis runāja par savas iesādes darbību. Tā novieto darbā caurmērā ap 100.000 personu gadā. Šogad bezdarba pabalstos ir izmaksāts 8 milj. dolaru. Lielākais pabalsts, ko viena persona nedēļā var saņemt, ir 24 dol., bet pabalstus izmaksā tikai pēc 180 nostrādātām darba dienām, (apm. 6 mēneši).

Jauniebraucējiem, kas darba trūkuma dēļ ir nonākuši bezizejas stāvoklī, darba pārvalde ierāda telpas iebraucēju nometnē Edžeksā, (Ajax), kur tiem dod arī paēst. J. D. Šarps no pavalstniecības nodaļas paskaidroja, ka valdība palīdz jauniebraucējiem pirmajos 12 mēnešos pēc ierašanās Kanadā. Gadījumos, kad iebraucējs saslimst ar tbc un nespēj samaksāt ārstēšanās izdevumus, to ievieto sanatorijā. Ja kādam latvietim būtu šāda veida grūtības, pārstāvis lūdz to viņam paziņot. Pa ārstēšanās laiku sanatorijā valdības pārstāvji apmeklē pacientu, un kad tas atgūst veselību, palīdz viņam pārskoloties kādā amatā, kas neprasa lielu piepūli. Valdība uztura sakarus ar firmām un bieži sagādā darbu, kamēr slimnieks vēl ārstējas.

Nereti šādi pārskoloti iebraucēji uzsāk paši savus uzņēmumus.

Kad iebraucējs ir nodzīvojis Kanadā 12 mēnešus, tad valdība atzīst, ka tas var nostāties pats uz savām kājām.

Paskaidrojot par pārskološanu, ukraiņu pārstāvis ziņoja, ka pie Central Technical School darbojas tehnisko zīmētāju kursi, kur mācību valoda ir angļu.

No klātesošiem izvēlēja 20 cilvēku padomi, kas savukārt ievēlēja valdi sešu locekļu sastāvā, no kuriem 3 ir veckanadieši un 3 jauniebraucēji. Valdes priekšsēdis, kas būs kanadietis un vietējā sabiedrībā labi pazīstama persona, vēl noteikti nav zināms. Padomē ievēlēja arī latviešu pārstāvi J. Popeli. Apvienības līdzekļi sastāv no privātpersonu un organizāciju ziedojumiem un vadība cer, ka ar laiku, kad šī organizācija kļūs plašāk pazīstama, līdzekļi ieplūdīs pietiekamā daudzumā. Savienība griežas ar aicinājumu pie visām tautību grupām un to organizācijām, ziedot līdzekļus darbības turpināšanai, jo pašreiz kasē naudas ir tikai ap 400 dolaru, kas pietiek viena mēneša izdevumiem: algai vienai biroja darbiniecei (45 dol. ned), telpu uzturēšanai un biroja izdevumiem. Jāpiezīmē, ka Montreālā, kur līdzīga palīdzības organizācija — 4 algoti darbinieki — pusi no visiem izdevumiem sedz nacionālās grupas. Toronto NCSA vadība necer uz lieliem līdzekļiem, bet grib, lai nacionālās grupas vismaz simboliski parāda savu labo gribu.

NCS Association adrese ir: 71 King St., W, Toronto, Ont. **J. P.**

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

KĀDĒL TAS BIJA VAJADZĪGS?

Ir taču nenoliedzama patiesība, ka bij. Latvijas finanču ministrs un Latviešu centrālās padomes prsēdis Dr. A. Valdmanis no visiem latviešiem trimdā ar savu darbu ir sasniedzis vislabāko starptautisko reputāciju un panākumus. Kā Nufaundlendas saimnieciskās attīstības ģenerāldirektors un Nfldas-Labradoras sabiedrības prezidents A. Valdmanis tagad arī ārpus Latvijas ir apliecinājis sevi par spīdošu tautsaimnieku, iegūst pieredzi un nodibina sakarus ar pasaules financistiem, tautsaimniekiem un valstsvīriem, kas kādreiz atbrīvotajā Latvijā varēs lieti noderēt. Mēs varam tikai vēlēties, kaut tādu vīru latviešiem būtu vairāk.

Tomēr, ir aprindas un personas, it īpaši vecie partijpolitiķi, kas ir nesamierināmā opozicijā un pat naidā ar A. Valdmani, un mēģina viņam kaitēt. Pret A. Valdmani ir izdarīti vairāki „lieluzbrukumi." Pirmais notika Vācijā, kad vairāki iespaidīgi veco partiju politiķi iesniedza smagu apsūdzību okupācijas varas iestādei, apgalvojot, ka A. Valdmanis bijis vācu okupācijas laikā nacistu koloborants. Pēc tam, kad šī sūdzība bija pamatīgi izmeklēta un atrasta par nepamatotu, demokratiskās un taisnīgās amerikāņu izmeklēšanas iestādes atklāja A. Valdmanim sūdzības iesniedzēju vārdus. Ciešot neveiksmi, sūdzības iesniedzēji sapulcējās Eslingenā un sprieda, ko darīt tālāk, jo tā kā amerikāņi bija atklājuši sūdzību iesniedzēju vārdus, tie jutās „iegāzti." Nolēma komandēt uz Frankfurti dažas personas, bet tās atgriezās bez panākumiem. Attiecīgās iestādes vadītājs viņus nepieņēma, bet ar sekretāru paziņoja, ka sūdzībā minētie apstākļi ir pārbaudīti un izrādījušies nepareizi.

Otro lieluzbrukumu A. Valdmanim izdarīja jau starptautiski spēki, lai ar A. Valdmaņa iznīcināšanu Nfldas parlamenta vēlēšanu laikā sakautu Nfldas tagadējo premjēru Dž. Smolvūdu. Bet arī šis uzbrukums sabruka, kaut arī uzbrukuma laikā bija kāda latviešu organizāciia, kas teica, lai A. Valdmanis aizstāvās pats un viņam nepalīdzēja, bet bija arī organizācija — DV Apvienība Bostonā, — kas taisni tad A. Valdmani morāliski aizstāvēja, ievēlot viņu par DV goda biedru.

Šīs bijušās lietas pieminēt un sāpīgās rētas uzplēst nebūtu nekādas vajadzības, ja tās piederētu pagātnei. Bet cīņa ap Valdmani nerimstas. A. Valdmanis ir atkārtoti pateicis, ka viņš netīko nevienu amata kādā latviešu organizācijā vai iestādē. Latviešu Nacionālā Centra iniciātoru sanāksmē Nujorkā 31. oktobrī A. Valdmanis gāja vēl tālāk un pateica, ka viņš netīko ne pēc kādiem prezidentu un ministru amatiem arī atbrīvotajā Latvijā, bet grib nesavtīgi savai tautai un tēvu zemei ziedot savas zināšanas un darbu. A. Valdmanis ir arī deklarējis, ka atbrīvotā Latvija nedrīkst būt autoritāra valsts, bet tai izstrādājama jauna satversme ar vislielākām patiesām suverēnitātes izpausmes iespējām tautai (tautas vēlēts valsts prezidents un parlaments). Un tomēr A. Valdmani nebeidz saukt par „fašistu." Tagad ir tā, ka cittautu šabiedrība un prese A. Valdmani novērtē atzinīgāk nekā paši latvieši. Vislielāko gandarījumu A. V. piedzīvoja nesenajā audiencē pie pāvesta. Svētais Tēvs ne tikai latviešu tautai, bet personīgi arī pašam A. Valdmanim veltījis ļoti atzinīgus vārdus, kas pārsteiguši pat A. Valdmaņa draugus — Nfldas premjēru Smolvūdu un finansu ministru Paueru.

Tādēļ kā grieziga disonanse skan ziņa, ka Brīvās Eiropas Komitejas Latviešu Konsultātīvās Kopas jaunajā žurnālā parādīsies kāds raksts, kas būs asi vērsts pret A. Valdmani un izsauks jaunas „cīņas." Tāpat dīvaini ir lasīt A. V. nēdēlās interviias atstāstījumu. Laikā ar objektīvām laikrakstam nepiedienīgo „sarunas priekšspēles" uzkrītošo atstāstījumu trekniem burtiem kā kaut ko sensacionālu: „Svētdien, 26. okt. pusdienā Laika redakcija saņēma aicinājumu sūtīt tajā pašā dienā pl. 2 savu pārstāvi uz Biltmore viesnīcu Nujorkā, jo tur esot apmeties Nufaundlendas ministru prezidents J. R. Smolvūds un Nufaundlendas saimniecības attīstības ģenerāldirektors Dr. A. Valdmanis, pie kam ministru prezidents S. latviešu presei došot interviju par Nfldas saimniecību. Pēc apm. pusstundas pienāca paziņojums, ka intervija pārcelta uz otrdienu, 28. okt., pl. 6 vak. Kad Laika pārstāvis 28. oktobrī noteiktajā laikā ieradās Biltmore viesnīcā, ministru prezidenta Smolvuda tur nebija, bet bija vienīgi Dr. A. Valdmanis. Vai Smolvuds vispār zināja, ka viņš dos latviešu presei interviju, palika nezināms."

Ir tomēr zināms, ka Smolvuds ne tikai zinājis, ka „viņš dos latviešu presei interviju," bet to arī devis nākamā dienā, bet tad Laika pārstāvis vairs nav ieradies, un nav dzirdējis, ka Smolvuds atvainojās par kavējumu ierasties iepriekšējā vakarā noliktajā preses konferencē. (Smolvuda intervija bija ievietota laikr. Latvija Amerikā 87. n-rā).

Grūti iedomāties, ka Laika pārstāvis būtu rakstījis tādu „sarunas priekšspēli," ja A. Valdmaņa vietā būtu bijis kāds cittautietis. Kādēļ tas bija vajadzīgs? Lai kāki neieaugtu debesīs? **Saturns**

BETLĒMES BAZNĪCĀ NUJORKĀ 9. NOVEMBRĪ PRĀVESTS KULLĪTIS IESVĒTĪJA DAUGAVAS V ANAGU KAROGU

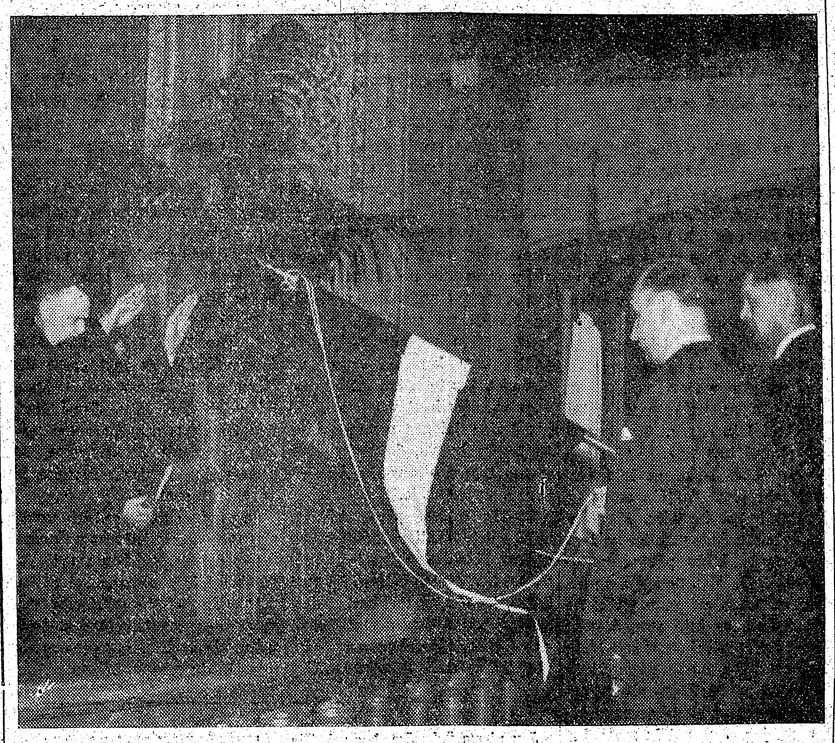

No kreisās: prāvests Kullītis, H. Bagātais, H. Karlsons, Ern. Bērziņš, aizsegts. Foto J. Princis

PADOMJU SAVIENĪBA S IEREDŅI ANGLIJĀ APCIEMO LATVIEŠUS

Vieni no lielākiem Anglijas laikrakstiem — "Daily Mail", pirmajā lpp. 60 rindiņās ziņoja, ka padomju ierēdņi apmeklējuši Bradfordas igauņus un latviešus, lai pierunātu tos atgriezties Latvijā. Skotland Jards un Bradfordas kriminālpolicija šo lietu izmeklē.

Divi krievu sūtniecības ierēdņi atkal izpildīja savu „pienākumu," apmeklējot latviešu un igauņu ģimenes, kā arī vienīniekus Bradfordas pilsētā.

Šodien viņu vārdus sūtniecības darbinieku sarakstos gan vairs nevarēsim atrast. Kāpēc? Atbilde ir vienkārša — biedri x un y ,devušies slimības atvaļinājumā „uz nenoteiktu laiku". Šie krievu biedri bija savā ziņā diezgan izglītoti — runāja vairākas valodas un uzvedās pieklājīgi.

Nekādu tiešu seku šiem apmeklējumiem nav bijis, jo vienkārši katrā mājā šie kungi tika laipni lūgti sarunu par „rožaino un jauko" dzīvi dzimtenē pārtraukt un mājas atstāt.

Tikai pāris gadījumos vajadzēja draudēt ar policiju. Varam, varbūt, pasmaidīt par šo krievu neveiksmi, bet tām latviešu un igauņu māmiņām, kuras atvēra savas nama durvis šiem „laipnajiem" svešiniekiem, smaids no lūpām drīz vien nozuda.

Paldies Dievam, ka dzīvojam zemēs, kuru valdības ir mūsu pusē un kur šādas padomju ierēdņu dienesta gaitas uzskata par krimināpārkāpumu.

Rolands Georgs.

FRANCIJĀ APZINĀTI AP 1000 LATVIEŠU

No Parīzes Nujorkā ieradies ar savu ģimeni mūsu tautietis A. Okolo-Kulaks, kas bija Francijas latviešu palīdzības komitejas priekšnieks. Okolo-Kulaks ir liepājnieks un diriģēja baleta un operešu uzvedumus Liepājā. Par latviešu dzīves apstākļiem Francijā viņš stāsta:

„Visā Francijā apzināto latviešu skaits sniedzas pie 1000. Parīzē dzīvo ap 100 latviešu. Latvieši atraduši nodarbošanos pa lielākai daļai kā laukstrādnieki vai ogļrači. 30 km no Parīzes ir kāda muiža, kurā par laukstrādniekiem nodarbināti 30 latviešu. Tie ir vairumā precēti cilvēki ar prāvu bērnu pulciņu. Ogļrača izpelņa ir laba Francijas apstākļos, tomēr nesasniedz to līmeni, kādu saņem Amerikas strādnieks. Intelligento profesiju darbiniekiem ir grūti atrast darbu. Strādnieki, kas iebraukuši Francijā uz līguma pamata, nevar atstāt savu departamentu, kas radījis neapmierinātības. Francijas latviešī ar ilgām skatās uz Ameriku un daudzi no tiem jau ieradušies Kanadā, jo iekļūšana ASV ir grūta.

Latviešu sabiedriskā aktīvitāte koncentrējas ap Francijas latviešu palīdzības komiteju, latviešu draudzi un Latvijas sūtniecību. Francijas latviešos līdz šim nav notikušas nekādas šķelšanās un apkarošanās, un tanī ziņā tie var noderēt par priekšzīmi pārējiem latviešiem. Palīdzības komitejas tagadējais priekšnieks ir prof. H. Pestmalis. Komitejai ir nodaļas Lionā, Strasburgā, Milūzā, Lillē. Komiteja sniedz palīdzību trūkumā nonākušiem tautiešiem, sniedz juridiskus padomus un palīdz novērst dažādus šķēršļus, kas saistīti ar pārceļšanos uz citu apgabalu vai citā darbā. Komiteja izdod savu mēneša biļetenu tautiešu informēšanai.

Mācītājs E. Lappuķe ir ļoti iecienīts kā latviešu tā franču aprindās. Viņš ir apbraukājis visu Franciju, noturējis latviešu dievkalpojumus un sniedzis tautiešiem palīdzību gan ar darbiem, gan ar padomu. Sūtnis Dr. O. Grosvalds un sūtniecības padomnieks K. Berents pārstāv mūsu intereses šinī Eiropas centrā un ļoti aktīvi piedalās latviešu kolonijas dzīvē. Parīzē uzturas arī rakstniece Ilona Leimane. Uz Franciju bija pārvietota viena daļa latviešu veco jaužu, kuŗus novietoja katoļu klosteros. Vecie laudis tur jutās ļoti vientuļi un tāpēc lielākā daļa atgriezās Vācijā.

Latvieši Francijā neuzrāda tendenci asimilēties un turas savā saimē. Jauktas laulības notiek ļoti reti. Franči izturas pret latviešiem draudzīgi."

FORDA FONDA ATBALSTS BĒGĻIEM

AN augstais komisārs bēgļu lietās paziņojis, ka izstrādāts projekts bēgļu vajadzībām, kas novietoti jaunajās mājvietās. Šinī nolūkā 500.000 dol. atvēlēti 6 aprūpes organizācijām, kuŗām jau ir piedzīvojumi bēgļu lietās, to starpā Luterāņu pasaules federācijai, Nacionālai Katoļu aprūpes konferencei (NCWC) un YMCAi. Minēto summu izlietos vienīgi nolūkā, lai palīdzētu bēgļiem iekārtoties un kļūt par līdzvērtīgiem iedzīvotājiem valstīs, kuŗas tiem devušas patvērumu.

Luterāņu pasaules federācija izstrādājusi savu projektu, pēc kuŗa tā paredzējusi izlietot visus tai piešķirtos līdzekļus — 38.540 dol. lai izvietotu Dienvidfrancijas laukstrādniecībā vācu bēgļus no austrumu apgabaliem. YMCA paredzējusi tai piešķirtos līdzekļus — 150.000 dol. izlietot jaunatnes centru ierīkošanai Vācijā un Francijā, lai palīdzētu bēgļu jaunatnei ieaugt jaunajos apstākļos.

LNAK veikumi un turpmākie nodomi

INTERVIJA AR LNAK VALDES PRIEKŠSĒDI I. ŽIGURU

Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā valdes priekšsēdis I. Žīgurs, sniedzot informāciju par organizācijas darbību, uz mūsu laikraksta līdzstrādnieka jautājumiem paskaidro:

Ko veikusi LNAK savā pagājušā darbības posmā?

Pateicoties tautiešu atsaucībai, Apvienības biroja un dažādo nozaru darbs izvērsts plašumā, pie tam tanī pašā laikā ietaupīti līdzekļi vispārējo uzdevumu veikšanai. Darba koordinēšana plašākos vilcienos panākta kultūras, izglītības un palīdzības laukā. Arī ārējās informācijas darbs devis labas sekmes. Blakus tam vēl jāpiemin, ka saimnieciskās informācijas nozare veic nopietnu uzdevumu, ierosinot tautiešus uzņēmībai un informējot par darba apstākļiem.

Kas veikts vēlēšanu sagatavošanai?

Vēlēšanu komisija, kas galvenām kārtām sastādīta no Toronto pilsētā pastāvošo latviešu organizāciju izraudzītiem pārstāvjiem, ir veikusi ļoti plašu un pamatīgi izkārtotu vēlēšanu sagatavošanas darbu. Uz to norāda tas vien, ka jau līdz šim vēlēšanu materiāli sagatavoti apmēram 7300 tautiešiem, pie tam visu darbu veicot ar brīvprātīgu talcinieku palīdzību. Organizāciju, draudžu un atsevišķi dzīvojošo tautiešu atsaucība adresu iesūtīšanas ziņā šogad ir bijusi nesalīdzināmi dzīvāka nekā pirms padomes vēlēšanām divus gadus iepriekš. Šie apstākļi dod drošu pamatu spriedumam, ka šogad arī pašās vēlēšanās piedalīsies ievērojami lielāks tautiešu skaits.

Kāda ietekme bijusi plašajai polemikai par LNAK vēlēšanām?

Īstais laiks debatēm par Apvienības uzbūves veidu un tās pārvaldes organu vēlēšanu kārtību bija pirms š. g. 14. un 15. jūnija, kad tieši šo jautājumu izlemšanai tika sasaukta LNAK padomes ārkārtējā sēde, pieaicinot arī draudžu un lokālo organizāciju pārstāvjus. Ja nu tomēr šīs debates presē uzsāktas tikai nedaudz dienas pirms kandidātu sarakstu iesniegšanas termiņa notecēšanas, tad rodas jautājums, vai ar to ir pakalpots vēlēšanu reālizēšanai. Laikrakstā ievietotos rakstus par centrālās pārstāvības uzbūves veidu un vēlēšanu kārtību varētu iedalīt divās grupās. Pirmā — principiālas dabas jautājumu iztirzāšana, kas uzskatāma par veselīgu un kas tikai sekmē tautiešu saistīšanu pie Apvienības. Otrā grupa — raksti, kuŗos pieminētie fakti un apstākļi neiztur kritiku un, pēc manas pārliecības, nav nākuši mūsu kopībai par labu. Visumā varētu teikt, ka notikušās diskusijas radījušas dzīvāku interesi un pavairojušas LNAK aktīvo atbalstītāju skaitu.

Kādi ir LNAK tuvākie nodomi?

Savā atlikušajā darbības laikā, ieskaitot tautiešu palīdzībai domāto līdzekļu vākšanas akciju š. g. 18. novembrī, Apvienības valdes tuvākais nodoms ir piešķirt sevišķu vērību informācijas uzdevumu veikšanai. Tāpat paredzēts atbalstīt latviešu jaunatnes darbu Kanadā. It īpaši jāatzīmē sadarbības izveidošana ALAs un LNAK starpā, kuras padziļināšana nesīs svētību mūsu kopējiem centieniem. Valde savu darbu veltīs arī tālākai sadarbības izveidošanai ar Latviešu Konsultātīvo Kopu ASV un Baltiešu nodaļu pie Amerikas Balss. Apvienība piedalās Vispasaules latviešu organizācijas radīšanā un kārto jautājumus par Kanadas latviešu saimes līdzdalību brīvās Eiropas kustībā.

Tagadējā valde ir centusies kalpot visas latviešu saimes interešu labā un gribas cerēt, ka līdzšinējais darbs būs padziļinājis interesi par Apvienību un nolīdzinājis pamatus turpmākam darbam, kuŗa vadīšanu pēc pāris mēnešiem uzsāks jaunievēlētā Apvienības padome.

APBURTĀ NAUDA UN POLITIKA

ATBILDE V. KAĻINAM

Sakarā ar manu rakstu par LNAK vēlēšanām un dažu organizāciju pārstāvju parakstītais paskaidrojums (LA Nr. 86.) un mag. oec. V. Kaļiņa raksts mani pamudina izlūgties vietu šim rakstam.

Organizāciju pārstāvju paskaidrojums, kā tas redzams arī no redakcijas piezīmes, ir pārpratums. Sanāksmes norisi es neesmu atreferējis, nekādu ierosinājumu vai rezolūcijas projektu neiesniedzu, un tāpēc tas arī nevar būt noraicēts. Turpretim, ja paskaidrojums nobeigts ar atziņu, ka „atreferējumā atstāstīti tendenciozi vairāku runātāju izteicieni" tad, izrādās, mēs esam vienis prātis un tur nebūtu ko strīdēties, ja, dīvainā kārtā, paskaidrojumu nebūtu parakstījuši arī šo tendeciozo izteicienu autori. Skaidrības labā, jāatzīst, ka sašutumu izraisīja mans apcerējums, kāpēc negrib maksāt to vienu dolaru. To, protams, varēja uzskatīt arī kā ļoti maigu LNAK kritiku. Kritiku gan būtu laiks atspēkot ar faktisko datu publicēšanu. Un ja šie dati būs tādi, ar ko LNAK var lepoties, tad vaina, bez šaubām, būs manā pusē. Turpretim tagad es atļaujos rīkoties ar pēdējiem toreizējās Padomes priekšsēža oficiāli publicētiem skaitļiem (sk. LA Nr. 18. 5. dec. 1951.), kas nav pat pilnu gadu veci un izteic, ka **„Kanadā iebraukuši ap 10.000 latviešu, no kuŗiem 382 (precīzi!) ir apvienoti biedrībās un, skaitot klāt LNAK biedrus, dabūjam kopsummā 500 organizētus latviešus visas Kanadas mērogā."** Nenoliedzami, pirmsvēlēšanu propaganda būs ietekmējusi arī biedru skaitu pieaugumu, bet kāpēc gan tas būtu slēpjams?

Ar budžetu ir vēl nepatīkamāki. Tas publicēts tikai par 1950. gadu. Diemžēl, tas man jāapcer atkārtoti: „Ieņēmumi kopā $7.548.40. Izdevumi: biroja vajadzībām $1.678.85, darbinieku algām $3.746.90, propagandai un reprezentācijai $38.00, trūkumcietēju aprūpei $40.49.

Diemžēl, jāpieņem, ka šāda saimniekošana būs bijusi par iemeslu jumta organizācijas biedru skaita katastrofālai noslīdēšanai. Te nav vajadzīgs diploms, lai to saprastu. Un ja tik pat godīgi būtu publicēti LNAK dati arī šobrīd, vai tad vispār darba kārtībā vēlēšanu jautājums būtu nācis tādā formulējumā, kāds tas ir tagad.

Nobeigumā vēl mazs paskaidrojums Kaļiņa kungam: Kaut gan šobrīd es vairs neesmu ABN darbinieks, tomēr atkārtoti izsaku pateicību par ziedojumiem pretboļševistiskās cīņas sekmēšanai, kā Jums, tā visiem pārējiem ziedotājiem. Pretboļševistiskā izstāde, kā Jums jau būs zināms, nenotika tādēļ, ka LNAK nekavējoties centās ārējās informācijas darbu pārņemt. Radās nelādzīgs parallēlisms un jau tā trūcīgo līdzekļu sadalīšana. Pārpratuma dēļ, jaunradītai LNAK informācijas nozarei pat DV Toronto nodaļa aizdeva naudu (kas vēl šobrīd nav atmaksāta) un kas bija liktenīgi iecerētai izstādei. Saņāktos līdzekļus reizē ar saviem pienākumiem nodevu jaunieceltam ABN latv. delegācijas vadītājam J. Purmaļa kungam, kas, cik man zināms, sadarbojas ar LNAK un, ja vēlas, tai var dot arī norēķinus.

J. V. Skudra

LIETUVIEŠU RAIDĪJUMS LATVIJAS VALSTS SVĒTKOS

Kārtējais raidījums lietuviešu valodā no Nujorkas stacijas WEVD 18. novembrī, no plkst. 4.45 līdz 5.30 pp. bija veltīts Latvijas valsts svētkiem. Uzrunu teica lietuviešu valodā LKK priekšsēdis Dr. V. Māsēns. Pēc tam sekoja latviešu mūzika.

MEKLĒ MANTINIEKUS

Latvijas sūtniecība Londonā, 87, Eaton Place, London, S.W.1., aicina pieteikties vai pieteikt mantiniekus sekojošu mirušu Latvijas pilsoņu atstātām mantām: —

1) Hermaņa Bodnieka, dz. 12. 8. 1906., Krimuldas pag., mir. 1952. g. Anglijā. Mirušā māsa ar vīru 1947. g. bijuši Flensburgā.

2) Eižena Rinksa, dz. 9. 6. 1883. g., Rīgā, mir. Vācijā. Minchenē 1947. g. dzīvojušas nelaika māsas.

3) Dāvida Rutka (tag. pavalstn. nav zināma), dz. 29. 8. 1890. g., Popē, mir. 20. 10. 1952. g., Anglijā. Sietlas ev.-lut. draudzes valde kopēji nolēmusi aicināt viesos arī vēl citus izcilus jaunatnes runātājus un jaunatnes audzinātājus no apkārtējām pilsētām (piem. Čikāgas) un kaimiņu valstīm. V. Klīves viesošanās uzskatāma par viesu referātu cikla ievadījumu, un varam tikai vēlēties, lai šī cikla turpinājums būtu tik pat sekmīgs un kupli apmeklēts kā tikko aprakstītais vakars.

Gundārs Grīslītis

LBVS SIETLAS NODAĻAS

pilnsapulces dalībnieki 14. septembrī saziedoja $31.00 Latvijas Kara Ordeņa Kavalieru biedrībai. Minētā b-ba pateicās ziedotājiem par pašaizliedzīgi nestiem upuriem, kas dos iepriecinājumu slimiem un darba nespējīgiem ordeņa brāļiem Vācijā.

NEGAIDĪTI LIKVIDĒTS LABS PASĀKUMS

LBVS Sietlas nodaļa iesniegusi šādu paskaidrojum:

LBVS Sietlas nodaļas valde un latvieši paskaidro:

Pirms iegādājaties auto daļas, piezvaniet mums un pārliecināsities par cenām. Esam noslēguši tirdzniecības līgumu ar visām ASV un Kanadā esošām auto lieltirdzniecības kompānijām. Piedāvājam auto īpašniekiem latviešiem visas ASV dabūjamās auto daļas ar 50 proc. peļņas atlaidi, kas ir piektā daļa no mantu vērtības, bez tam Hod and Good Year riepas ar 20 proc. atlaidi, labāko Teksako benzīnu par pašapkalpes cenām. Eļļojam, uzpildām bāterijas un uzliekam bremžu lentas par ļoti mērenu maksu un izpildām vēl dažādus citus pakalpojumus.

Pie mums iespējams arī kredits. Pārdodām arī uz ASV un Kanadā izdotām kreditkartēm, un priecāsimies par ikkatra tautieša apmeklējumu.

GADOS VECĀKU LATVIEŠU IEVĒRĪBAI

Veclatviete Šarlote Dancis, Sietlā, 4325 — 35 th Ave W, meklē gados vecāku latvieti un līdziedzīvotāju savā mājā. Vienīgais mērķis pavadīt kopīgi laiku, palīdzēt izdarīt iepirkumus un pagatavot uzturu. Brīvs uzturs un dzīvoklis. Ieinteresētās personas var pieteikties uz augšā minēto adresi vai piezvanīt pēc tuvākas informācijas AL 8918.

SAVIENOTĀS VALSTIS

JAUNIEŠU ROSĪBA INDIĀNĀPOLĒ

Indiānas Latviešu biedrības (Indiānapolē, Ind.) literārā kopa, kas reizi mēnesī rīko regulārus sarīkojumus Latviešu biedrības mājas telpās, 2511 N. Central Ave, savā pēdējā sanāksmē, 31. oktobrī, par runātāju no kaimiņu valsts, Ohaijo, bija aicinājusi jaunatnes pārstāvi, Vitenbergas kolledžas studentu Visvaldi Klīvi, kas runāja par tematu — Latviešu jaunatnes organizācijās.

V. Klīve, kas Vācijā bija pazīstams kā ļoti aktīvs darbinieks latviešu jaunatnes kristīgās audzināšanas laukā, tagad studē vēstures filozofiju, būdams reizē arī biedrs Phi Eta Sigma goda brālībā, sekretārs un kasieris Phi Alpha Theta vēsturnieku brālībā un viceprezidents un programmas vadītājs Foreign Mission Fellowship organizācijā. Ar saviem rakstiem par amerikāņu un trimdas latviešu jaunatnes problēmām un filozofiju K. piedalījies arī Amerikas latviešu jaunatnes organizācijas komitejas mēnešrakstā Raksti (3. un 4. numurā), tāpat K. būs runātāju vidū ASV latviešu jaunatnes kongresa Nujorkā, otrajā dienā, 29. novembrī.

V. Klīves Indiānapolē sniegtais priekšlasījums bija pilns svaigu un pašreiz aktuālu ideju un pārdomu, izraisīdams arī ilgākus — brīžiem pat visai karstas — debates un jautājumus.

Indiānas Latviešu biedrības literārā kopa savā turpmākajā darba gaitā nolēmusi aicināt viesos arī vēl citus izcilus jaunatnes runātājus un jaunatnes audzinātājus no apkārtējām pilsētām (piem. Čikāgas) un kaimiņu valstīm. V. Klīves viesošanās uzskatāma par viesu referātu cikla ievadījumu, un varam tikai vēlēties, lai šī cikla turpinājums būtu tik pat sekmīgs un kupli apmeklēts kā tikko aprakstītais vakars.

Gundārs Grīslītis

LBVS SIETLAS NODAĻAS

pilnsapulces dalībnieki 14. septembrī saziedoja $31.00 Latvijas Kara Ordeņa Kavalieru biedrībai. Minētā b-ba pateicās ziedotājiem par pašaizliedzīgi nestiem upuriem, kas dos iepriecinājumu slimiem un darba nespējīgiem ordeņa brāļiem Vācijā.

NEGAIDĪTI LIKVIDĒTS LABS PASĀKUMS

LBVS Sietlas nodaļa iesniegusi šādu paskaidrojum:

LBVS Sietlas nodaļas valde un Sietlas ev.-lut. draudzes valde kopēji nolēmusi aicināt viesos arī vēl citus izcilus jaunatnes runātājus un jaunatnes audzinātājus no apkārtējām pilsētām (piem. Čikāgas) un kaimiņu valstīm. V. Klīves viesošanās uzskatāma par viesu referātu cikla ievadījumu, un varam tikai vēlēties, lai šī cikla turpinājums būtu tik pat sekmīgs un kupli apmeklēts kā tikko aprakstītais vakars.

Gundārs Grīslītis

LBVS SIETLAS NODAĻAS

pilnsapulces dalībnieki 14. septembrī saziedoja $31.00 Latvijas Kara Ordeņa Kavalieru biedrībai. Minētā b-ba pateicās ziedotājiem par pašaizliedzīgi nestiem upuriem, kas dos iepriecinājumu slimiem un darba nespējīgiem ordeņa brāļiem Vācijā.

NEGAIDĪTI LIKVIDĒTS LABS PASĀKUMS

LBVS Sietlas nodaļa iesniegusi šādu paskaidrojum:

LBVS Sietlas nodaļas valde un Sietlas ev.-lut. draudzes valde kopēji nolēmusi aicināt viesos arī vēl citus izcilus jaunatnes runātājus un jaunatnes audzinātājus no apkārtējām pilsētām (piem. Čikāgas) un kaimiņu valstīm. V. Klīves viesošanās uzskatāma par viesu referātu cikla ievadījumu, un varam tikai vēlēties, lai šī cikla turpinājums būtu tik pat sekmīgs un kupli apmeklēts kā tikko aprakstītais vakars.

Gundārs Grīslītis

LBVS SIETLAS NODAĻAS

pilnsapulces dalībnieki 14. septembrī saziedoja $31.00 Latvijas Kara Ordeņa Kavalieru biedrībai. Minētā b-ba pateicās ziedotājiem par pašaizliedzīgi nestiem upuriem, kas dos iepriecinājumu slimiem un darba nespējīgiem ordeņa brāļiem Vācijā.

NEGAIDĪTI LIKVIDĒTS LABS PASĀKUMS

LBVS Sietlas nodaļa iesniegusi šādu paskaidrojum:

LBVS Sietlas nodaļas valde un Sietlas ev.-lut. draudzes valde kopēji nolēmusi aicināt viesos arī vēl citus izcilus jaunatnes runātājus un jaunatnes audzinātājus no apkārtējām pilsētām (piem. Čikāgas) un kaimiņu valstīm. V. Klīves viesošanās uzskatāma par viesu referātu cikla ievadījumu, un varam tikai vēlēties, lai šī cikla turpinājums būtu tik pat sekmīgs un kupli apmeklēts kā tikko aprakstītais vakars.

Gundārs Grīslītis

LBVS SIETLAS NODAĻAS

pilnsapulces dalībnieki 14. septembrī saziedoja $31.00 Latvijas Kara Ordeņa Kavalieru biedrībai. Minētā b-ba pateicās ziedotājiem par pašaizliedzīgi nestiem upuriem, kas dos iepriecinājumu slimiem un darba nespējīgiem ordeņa brāļiem Vācijā.

NEGAIDĪTI LIKVIDĒTS LABS PASĀKUMS

LBVS Sietlas nodaļa iesniegusi šādu paskaidrojum:

LBVS Sietlas nodaļas valde un Sietlas ev.-lut. draudzes valde kopēji nolēmusi aicināt viesos arī vēl citus izcilus jaunatnes runātājus un jaunatnes audzinātājus no apkārtējām pilsētām (piem. Čikāgas) un kaimiņu valstīm. V. Klīves viesošanās uzskatāma par viesu referātu cikla ievadījumu, un varam tikai vēlēties, lai šī cikla turpinājums būtu tik pat sekmīgs un kupli apmeklēts kā tikko aprakstītais vakars.

Gundārs Grīslītis

LBVS SIETLAS NODAĻAS

pilnsapulces dalībnieki 14. septembrī saziedoja $31.00 Latvijas Kara Ordeņa Kavalieru biedrībai. Minētā b-ba pateicās ziedotājiem par pašaizliedzīgi nestiem upuriem, kas dos iepriecinājumu slimiem un darba nespējīgiem ordeņa brāļiem Vācijā.

NEGAIDĪTI LIKVIDĒTS LABS PASĀKUMS

LBVS Sietlas nodaļa iesniegusi šādu paskaidrojum:

LBVS Sietlas nodaļas valde un

MONTREĀLAS TRĪSVIENĪBAS EV.-LUT DRAUDZE PASKAIDRO

Š. g. 8. novembrī DV Montreālas Apvienības rīkotajos Lāčplēšu svētkos Latvijas archibīskapa pārstāvis Kanadā prāvests A. Skrodelis svētku dalībniekiem paziņoja, ka viņam liegts vadīt Lāčplēšu atceres veltīto dievkalpojumu Redeemer baznīcā 9. novembr.

Lai novērstu pārpratumus, paskaidrojam, ka noliegums nācis no Kanadas Sinodes, kuŗā draudze sastāv. Draudzes priekšnieks prof. A. Taurinš griezās pie Redeemer draudzes mācītāja ar lūgumu, panākt aizlieguma atcelšanu, bet bez panākumiem. Arī mācītāja A. Gaudiņa apelācija pie sinodes prezidenta nedeva pozitīvu rezultātu. Aizliegums motivēts ar nostāju tikai pret prāvestu A. Skrodeli un nav vērsts pret Latvijas ev.-lut. baznīcu un tās archibīskapu.

Draudzes valde dziļi nožēlo, ka nav bijis viņas spēkos panākt prāvesta A. Skrodeļa piedalīšanos 9. nov. dievkalpojumā. **Valde**

CEĻA VĀRDI

Labs kaimiņš ir tas, kuŗš smaida aiz žoga, bet nekāpj tam pāri.

Turku sakāmvārds

*

Ir neskaitāmi ļaudis, kas neaizmirst kādu labu darbu — ja viņi paši bijuši darītāji.

*

Līdzsvara stāvoklis apbrīnošanas cienīgs ir tikai uz izstieptas virves. Tas, kuŗš staigā līdzsvarots pa zemes virsu, nav apbrīnošanas vērts.

Andrē Žids

*

Dari vienmēr tikai labu. Tas pāris cilvēkus iepriecinās, bet pārējiem liks brīnīties.

Marks Tvens

GATAVOJIETIES ZIEMASSVĒTKU TIRDZIŅAM 29. NOVEMBRĪ TORONTO!

Anvils

BIJUŠAIS PAR BIJUŠIEM

LATVIEŠU VIRSNIEKA ATMIŅAS PAR 1945. G. TRAĢISKAJIEM NOTIKUMIEM DZIMTENĒ

Trīs virsnieki, pārvarot neiedomājamas grūtības, kājām šķērsojot Lietuvu, Poliju un Austrumprūsiju, 1945. g. vēlā rudenī no komūnistu okupētās Latvijas nonāk brīvajā pasaulē.

Starp barakām zem nojumes pamanam krievu armijas lauku virtuvi. Tikuši laimīgi barakām garām, laukuma galā mūsu ceļu nosprosto lielu telšu rinda, pie vienas no tām karogs un uzraksts — Dežūrvirsnieks. Citas izejas nav, atpakaļ ceļš gar barakų rindu ir kļuvis pagarš. Ātri caur telšu spraugu un uz priekšu.

„Stāt! Kas tur?" — atskanēja mums aiz muguras, saucieni, sāka zibsnīt laternu ugunis, tad sviļpieni un šāvieni. Liels tracis sākās tumsā apkārt baraku — telšu laukumam, bet mēs jau bijām starp kokiem. Pašiem nezinot un negribot bijām iegājuši un izgājuši cauri sarkanarmiešu nometnei.

Esam klāt pie lielās Viljas upes un tās mums sagādā jaunas raizes un bēdas. Kā tikt pāri? Divas dienas un naktis nodzīvojām mežā upes tuvumā pētīdami pārcelšanās iespējas, bet bez panākumiem. Toties mūsu vēderu acīm nepagāja secen kas cits. Mežmalā veças mājas, un pa dienu tai apkārt staigā vesels bars pīļu, pēkšņinādamas tās plunčājas novadgrāvjos. Pārkļūšana Viljai mums vairs neliekas tik svarīga, galvenais ir pīles, bet te ravēšanas mēģinājumam ir viens liels drauds, — nikns māju suns, vismaz nikns viņš mums no tālienes izliekas. Palīgā nēmām viltību un to vakara tumsā laidām darbā. Žanis ar lielu līkumu pa mežu apgājis mājām, tuvojās tām pavisam no citas puses, nolūkā turp aizvilināt māju suni, bet mēs gaidam brīdi, kad suņa uzmanība un dusmas būs vērstas pret Žani un viņš dosies tam pretim. Bet tik labi neiznāca vis, suns izrādījās tikpat gudrs. Viņš gribēja gan mesties uz Žaņa pusi, bet tad apdomājās un, nikni riedams, palika netālu no māju pakšķa, kaut kur pusceļā starp Žani un mums. Suņa „stājā" pārmainu neredzēdami, gar mājas sienu piezogamies pīļu kūtij, kas ir zem viena jumta ar dzīvojamo māju, un sākam kramplaužu darbu. Negaidīti atvērās kūtij tuvākais istabas logs un mums pie deguniem gaisu saviļņoja šāviens. Atpakaļ mēs bijām daudz ātrāk, nekā mājai klāt, un par pīlēm vairs nerunājām.

TUVOJAMIES TORNAI

Pārcelšanās iespēju meklēšana naktīs nesekmējās, tādēļ divi no mums devās dienas izlūkošanā pa upes meldriem un kārklu krūmiem, kas tik biezi un lieli, ka ne visur var cauri izlauzties. Panākumi bija. Tika uziets pa pusei ar ūdeni piesmēlies, uz sāniem sagāzies, liels metalla pontons; granātas šķemba viņa sānos, kādu pēdu virs dibena bija izplēsusi lielu robu. Naktī stājāmies darbā un dažās stundās ar katliņiem ūdens tika izsmelts. Uzstutējām viņu vajadzīgā stāvoklī un no četriem ģindeņiem, kad tie tur tika iekšā, tas pat nešašūpojās. Īsts Noasa šķirsts, kas varētu nest cilvēku piecdesmit; divas sētas kārtis vadīšanai un mēs braucām. Lēni, bet noteikti mēs attālinājāmies no viena un tuvojāmies otram krastam, straumei mūs nesot stipri uz leju.

Viljas otrā krastā esam Veltai Tomai un Alfrēdam Dziļumam un viņa Tornas grāvračiem pazīstamajās vietās, — tuvojamies Polijas brīvvalsts jātnieku pilsētai Tornai. Arī mums pašiem šis apvidus nav pirmoreiz skatāms. Bet kā mainījušies apstākļi!

BEZ BIKSĒM PĀRI ŽOGAM

Ejam pa viensliežu dzelzceļlīniju, kas, pēc visām zīmēm spriežot, netiek lietota jau vairākus mēnešus. Gar dzelzceļmalām visi telefona un signālizācijas vadi noņemti un aizvesti, pašas sliedes vēl palikušas, bet tās klāj rūsa. Abās pusēs ceļam nepārtraukts mežs. Tāds stāvoklis mums ir ļoti pa prātam, jo te mums vajaga būt pilnīgi drošiem no pārsteigumiem. Sonakt ir mana kārta būt priekšgājējam un man šķiet, ka mūsu iešana labi sokas. Pārējie man seko 10—20 soļos.

Bet te pēkšņi, kā pērkons no skaidrām debesīm, nāk sauciens: „Stāt! Rokas augšā!" ko pavada neiztrūkstošais šāviens. Šoreiz pārsteigums ir pilnīgi negaidīts gan. Apstājos un instinktīvi paceļu rokas gaisā, kaut gan šaubos, vai nakts tumsā tas ir redzams. Pa kreisi no sliedēm starp kokiem tagad redzu cilvēka stāvu, tam blakus, it kā no zemes izniršt vairāki citi.

„Vai mēs te nevaram iet uz N.?" — es krieviski jautāju, nosaucot kādu mazu staciņu, ko es zināju mums priekšā esam.

„Stāvi! Nekusties!" — vēlreiz tiek atkārtots rīkojums un krievi sāk apspriesties. Neatskatīdamies zinu, ka mani draugi ir jau noripojuši no sliedēm un viņus krievi, šķiet, nemaz nav pamanījuši. Prāts zibenīgi aptver stāvokli un zemapziņā ir jau gatavs lēmums. Atpakaļ pa sliedēm nevar, — tas ir atklāts un taisns virziens. Tātad, sānus, mežā. Strauji cērtos pa labi rost no sliedēm un slīpā skrējienā starp kokiem gribu tikt tālāk nost no sliedēm un krieviem. Bet neesu ne piecus soļus spēris starp retajām priedēm, kad tumsā ar visu spēku iedrāžos dzeloņdrāšu žogā. Un nu tikai tagad man kļūst pilnīgi skaidrs mans stāvoklis: pa sliedēm ejot un būdams saviem biedriem priekšā, esmu ienācis sardzes iežogojumā un vienīgā izeja no žoga ir dzelzceļlīnija, bet turp doties nozīmētu doties krieviem rokās. Krievi šauj ko spēj. Rāpjos žogā, esmu augšā un ieslīpi ar galvu uz leju metos tam pāri, bet mana ādas karšu soma (tajā iekšā bija mana vienīgā un visa bagātība — viens vecs dvielītis) ieķērās dzeloņos un norāva mani atpakaļ žoga iekšpusē. Atkārtoju otrreiz to pašu, un atkal ar tādiem pašiem rezultātiem. Krievu lodes kapā priežu mizu, bet paši klāt nenāk. Trešo reizi, jau pinlīgā izmisumā, ar visu spēku ar galvu laižos uz leju pāri dzeloņstieplēm. Pašķida asinis un lupatas, bet pāri es biju. Manu roku un cisku ādas gabaliņi un laba puse manu bikšu palika dzeloņstiepļu žogā. Man nesāpēja un nebija žēl asiņojošo roku un cisku, bet izmisis es biju savu vienīgo bikšu dēļ. Sevišķi cietis bija bikšu kreisais stilbs, no tā gareniski izrauta un palikusi žogā vismaz puse. Esmu sameklējis savus draugus un jau esam patālu mežā, bet krievi arvien vēl šauj.

Visa nākoša diena man paiet ar nolaužo adatu bikses lāpot. Kreisais stilbs iznāca ļoti bezformīg un vismaz divreiz šaurāks par labo. Bet vai mums skaistums vajadzīgs? Ka tik labums... Žaņa apriepotie zābaki un manas trīscetutdaļ bikses tīri labi saderēja ar Alfrēda paštaisītām pastalām un Žorža, kociņiem un aukliņām sastutētām, briļļu paliekām. Es saku, ka tikai kalpo!

18.

ATKAL TRĪS

Pēc divi dienām, kad bijām netālu no poļu lielās pilsētas Bidgošča (Bromberga), Alfrēds atklāja, savu nodomu doties šajā pilsētā, jo tur pie kāda pazīstama „baltā" poļa varētu rasties iespēja dabūt ziņas par savu ģimeni, tā viņam esot ar sievu norunāts. Mēs palikām mežā kilometrus septiņus no pilsētas, bet Alfrēds iespējami „uzpucējies" un manu binokli kabatā, ko es lūdzu pārvērst maizē, jo arī tas jau sen likās par smagu, devās uz pilsētu.

Visu dienu gaidījām Alfrēdu, bet atgriezās viņš tikai vēlu vakarā, krietnā tumsā un ar... visu sievu. Pie zinamā poļa atradis ne tikvien ziņas par cienīgo, bet arī pašu tur dzīvojam un strādājam kādā privātfirmā. Viņš tālāk ar mums neiešot, palikšot šeit pagaidām, jo polis, kas tagad bija balto poļu partizānu sakarnieks, viņam apsolījis sagādāt uzturēšanās dokumentus un novietot to uz laukiem pie saviem cilvēkiem. Par manu binokli polis iedevis trīs kulīšus maizes (toreiz maize Polijā bija uz kartītēm), ko mēs, turpat runājoties, notiesājām dažās minūtēs. Nolēmām, ka rīt man jāiet uz pilsētu pēc sāls un pulksteņa, ko tagad Alfrēds paņems līdzi un ar poļa starpniecību mēģinās izlabot.

Ar savādām jūtām, grūtu sirdi un skaudību atvadījāmies no Alfrēda. Viņš aizgāja, bet mēs devāmies apkārt pilsētai, lai sasniegtu lielāku mežu.

Nākošajā dienā sāku pucēties es. Noskrāpēju bārdu, nokasiju, cik spēju melnumus no rokām un sejas, sakārtoju neskaitāmos ielāpus uz biksēm un svārkiem, atstāju mežā pēdējo papīrīti un pistoli, palika tikai kaulainā miesa un skrandas, kas to sedza. Ja iekrītu, varu uzdoties kaut vai par Ķīnas mandarīnu, lai gan norunāts bija, ka tēlošu krievu, jo Polija, bez sarkanarmijas, bija vēl krievu civilistiem pārpludināta.

Savāda sajūta, pēc vairākiem mežā nepārtraukti pavadītiem mēnešiem, pēkšņi atrasties lielā pilsētā, pie tam dienas gaismā. Tā vien liekās, ka visi uz tevi savādi skatās, bet patiesībā tā nemaz nebija.

Turpinājumā sekos:
IZTUKŠOTAJĀ POMERĀNIJĀ

BURTU VAINA

ZLNP, ZNF vai Latvijas CK? ALTS, BEK LKK, ALA vai DV un LNAK? LAK EC, LCK Vācijā vai LNP?

Kuŗas organizācijas darbību atbalsta godājamais lasītājs? Par kuŗu silst viņa sirds, kuŗu tas labprāt redzētu nogrimstam ledainā ūdenī?

Atļaujiet piezīmēt, ka visas minētās ir latviešu trimdas organizācijas, biedrības vai to apvienības, kuŗ galvenais mērķis ir Latvijas un latviešu tautas laime, mūsu valsts brīvība un tautas nākotne.

Pie acu ārsta reiz ieradies vecāks vīrs. Viņš bijis aplam akls, jo nav spējis nosaukt pašus lielākos burtus, kuŗus rādījis ārsts. lai redzi pārbaudītu. Tikai pavisam īsi pirms sarežģītās acu operācijas nejauši noskaidrojies, ka pacients burtus vispār nepazīst, jo — neprot lasīt.

Šo rindu autors, samērā uzmanīgi sekodams laikrakstu ziņām, tomēr dažreiz, šachistu valodā runājot, arī ir nonācis „laika trūkumā," līdz radusies skaidrība par aprakstītās organizācijas novietojumu, tās vadītājām personām un seju. Burtu vaina!

Varbūt tas bija boļševiku un nacionālsociālistu, VK(b)P un NSDAP varas laiku uzspiestais ieradums, ka UNRRAs un IRO laikos mūsu sadzīvē un presē valdīja LCP un LCK iniciāļi, nevis Latviešu Centrālās Padomes un Latviešu Centrālās Komitejas pilnīgie nosaukumi. Bet varbūt arī papīra trūkums grūtajos pēckaŗa gados Vācijā šeit bija iemesls? Taupība visur!

Neteiksim — tā tas noticis tikai latviešu saimē. Visas pasaules presē tagad iestājušies burtu laiki. Te UNO, tur NATO, PIGME un G.O.P.! Ja latviski lasām: „Un Rūzvelta kundze aicināja Višinski UN namā..." tad še gan ir jāsaprot Apvienoto Nāciju Organizācija, ne romantiskas pārrunas dzīves rudenī.

Vācijas laikā lasītājs ilgi nesaprata, kāpēc LCP ir domstarpības pašai ar sevi, proti, ar tādu pašu LCP, līdz avīzes sāka rakstīt par LCP (Vācijas trimdas Latviešu Centrālo Padomi) un Latvijas CP (kas pārstāvēja Latvijas politiskās neierobežotības laika valsts dzīves kārtotājus).

Lai tā negadītos arī tagad — par apkaŗošanos te nav bažām vietas! — ALA, Amerikas Latviešu Apvienība ir lūgusi Austrālijas Latviešu Apvienību, kā jaunāku koporganizāciju, izraudzīt sev citādu saīsinātu apzīmējumu...

Kā agrāk, tā arī tagad zināmu lielu un populāru organizāciju nosaukumu īsinājumi presē ir ieguvuši sev pilsoņu tiesības. Mēs gan rakstījām Tautu Savienība, ne TS, bet kas ir UNO — United Nation Organisation —, to saprotam tāpat, kā zinām, kas ir ASV vai USA.

Tāpat — LKOK pulkvedis Edvīns Mednis — bija un ir kaŗavīra — Lāčplēša oficiālais, katram zināmais, apzīmējums. Bet Rīgas Latviešu biedrība reti gan stādījās priekšā kā RLB.

Kas ir ALA, kas DV, zināms katram, bet arī šīm lielajām organizācijām nebūtu iebildumu lasīt savu īsto, pilno vārdu. Māksliniека rokas darināts burtu vijums lai paliek piemiņas medaļām un biedru žetoniem.

Mēs nevaram prasīt, lai lasītājs avīzei līdzās turētu Latvju Enciklopēdiju (arī tā saucas — LE!), vai kādu īpašu izskaidrojumu brošūru. Cik maz gan telpas rakstos prasītu, ja visas latviešu biedrības un organizācijas varētu lasīt viņu pilnajos vārdos! Un cik daudz lielāka skaidrība tā būtu iegūta. Tad ne tikai raksta autors, bet arī lasītājs, laikraksta īstais kungs, zinās, kas un ar ko viņam pašreiz darīšana.

H.S.T. — tas jāsaprot Harijs S. Trūmens. F.D.R. — šī formula līdzinās slavenam Franklīna D. Rūzvelta vārdam. Prezidents Kārlis Ulmanis gan par K. U. netika godināts. Bet tā ir tautas gara ievirzes un viņas gaumes lieta. Bet mēs, kas atsaucīgi sekojam lielāko tautu ierašām, varbūt nonāksim tik tālu, ka šodien vēl nezināmā datumā latviešu laikraksts mums pasniegs šādu ķīmisku tekstu: — „UNO A plūs H bumba, savienodamās ar PSRS Maskavu = NH3."

Burtu vaina nav vienīgais iemesls, kas atsvešina lasītāja interesi, sekot sabiedriskās dzīves norisēm. Bet, ja lasot par kādas organizācijas uzskatiem lasītājam pat nav skaidrības, ar ko, viņam tas gods iepazīties, tad, atzīsimies, burtu vaina gan šo interesi neveicinās.

Ar mūsu laikrakstu palīdzību šai burtu lietā lasītājam būs palīdzēts atgriezties pieejamākā, vieglāki tveramākā dzīves posmā. Tik tiešām tad mums visiem būs skaidrs, ka LAK EC ir Latvijas Atjaunošanas Komitejas Eiropas Centrs.

Un tā tālāk.

Kārlis Vidienieks

ZINĀTNE IELAUŽAS JŪSU SAPNOS

SAPNOŠANU VEICINA BANĀNAS UN ANANASI

Jau pirms šekspīra, kas rakstīja — sapnis ir tikai ēna — cilvēki ir meklējuši saturu, kas slēpjas aiz šīs ēnas. Lielākās universitātēs zinātnieki un pētnieki ir pūlējušies izprast šo miega apņemto pasauli, ko mēs saucām par sapņu pasauli. Viņi uzmanīgi ir analizējuši nesenos pētījumus, pacietīgi virzījušies uz priekšu, lai izdibinātu sapņu būtību. Lai palūkojamies dažos viņu atradumos.

Kas ir sapņi un kā tie rodas? Sapņi ir zemapziņas sarežģīts produkts. Tie atspoguļo parasti simboliski, dziļākās cerības, bailes, izmisumu un ilgas. Kamēr cilvēks ir nomodā tam nav nekādu sakaru ar šiem sapņu tēliem, kas uzvandās zemapziņā. Mēs parasti atceramies tikai ļoti dzīvus un izteiksmīgus sapņus, jo mūsu atmiņa nefunkcionē miegā tik labi kā nomodā.

Vai sapņiem dažreiz var būt tīri fizisks iemesls? Kaut gan vairums sapņu rodas mūsu zemapziņas stāvoklī, tos tomēr var izsaukt ārējie fiziskie apstākļi. Piemēram, auksts gaiss no atvērta loga var radīt sapni, ka atrodamies arktiskā sniegputenī. Nodauzot pieri pie gultas gala, varam sapņot par auto katastrofu. Un pūkaina sega, kas kairina degunu, var radīt dažādus fantastiskus tēlus.

Kāpēc tas tā? Psihoanalīze dod pavisam vienkāršu izskaidrojumu. Miegā vadību pārņem zemapziņa, bet prāts atpūšas un krāj spēkus nākošai nomodai. Teiksim, jūs guliet un nospārdīet segu, kas rada aukstuma sajūtu. Zemapziņa neziņa, kas ir par iemeslu šai aukstajai sajūtai, tāpēc tā rada kaut kādu fantastisku savu izskaidrojumu. Tā jums stāsta, ka jūs esat vai nu izmests uz vientuļa ledus gabala, vai arī brieniet pa sniega vētru. Citiem vārdiem, jūsu zemapziņa mēģina materiālizēt iemeslus jūsu fiziskai ārējai sajūtai, nemaz patī nezinādama par patiesajiem sajūtas cēloņiem.

Vai var iespaidot otru cilvēku sapņot? Pat ļoti viegli. Pētījumos, ko izdarījis Teksasas universitātes profesors Dāvids Kleins, noskaidrojies, ka gulētāju var iespaidot uz sapņiem, ja tam dod kādu stimulu. Profesors Kleins iespaidoja cilvēkus sapņot ar dažādām metodēm: 1) spēlējos maigu ērģeļu mūziku, 2) turot pie gulētāja deguna smaržu pudelīti, 3) pieskaroties tam ar aukstu metalla gabalu, 4) paceļot vienu gultas galu augstāk utt.

Ir arī zināmi barības līdzekļi, kas izsauc sapņus. Universitātes psihologi to pierādīja pēc attiecīgiem pētījumiem. Viņi izmēģināja simtiem personas un konstatēja, ka sapņus visvairāk rada ūdens melone, banani, rupji malta labība un svaigi ananasi. Dīvaini tomēr konservēti ananasi nebija derīgi sapņu vairošanai. Pētījumi arī pierādīja, ka sapņi neraisās, ja pirms gulētiešanas nav nekas ēsts. Tātad tukšs vēders neder sapņošanai. Tāpēc varbūt arī latviešiem jau bija ieskats, ka krietna paēšana pirms gulētiešanas rada naktis murgus.

Sapņi parasti ir grūti izskaidrojami. Zemapziņa ir šķirta no apziņas, un tāpēc arī tās radītie tēlu kompleksi nomodā apziņai ir grūti pieejami. Lai varētu izskaidrot sapņus, jābūt psihoanalogam, kam pazīstama jūsu personība un fons, kurā dzīvojat. Ja kāds sapnis nozīmē vienam nelaimi, tad otram tas var būt pavisam pretēji. Piemēram, aizplīvurota sieviete vienam var nozīmēt intrigas vai romantiku, bet otram bēdas vai nāvi! Tas viss atkarājas no pagātnes acosiācijām un pieredzes. Tāpēc pat speciālistam būs grūti pateikt sapņa nozīmi, ja tas nebūs iepazinies ar sapņotāja personību sīkumos.

Vai jūs kādreiz redzat sapņus staigājot? Bez šaubām, tas notiek, ja esat mēnessērdzīgs. Pēdējo Amerikā vien esot ap 2 milj. Tie mēģinot pārvērst savus sapņus fiziskā darbībā. Mēnessērdzīgajiem miegā kermenis ir pilnīgi padots zemapziņas varā, kas mēģina izteikt savas vēlēšanās darbībā. Staigāšana miegā ir parasti vēlēšanās izbēgt, „tikt no visa projām". Tāpēc mēnessērdzīgais mēģina izkļūt no mājas, izlietodams tuvāko izdevību — vai nu pa durvīm, logu, vai kādu citu ceļu. Ja viņam tas izdodas, tas izstaigā dažādas vietas, līdz kamēr to uzrunā, vai arī viņš pats uzmostas. Ja kādam mēnessērdzīgajam ir bijusi tieksme uz zagšanu vai vardarbību, tad viņš to mēģina izdarīt miega pastaigā. Ir zināmi vairāki gadījumi, kad mēnessērdzīgie izdara ielaušanās, slepkavības vai pašnāvības.

Speciālisti domā, ka mēnessērdzība ir nenormāla parādība un norāda uz smagu iekšēju konfliktu, taču nekādā gadījumā tai nav nekāda sakara ar gara slimību vai garīgu apjukumu. Te ir tikai tas, ka zemapziņa pārņem kermeņa vadību un kontroli pa to laiku, kamēr prāts guļ.

Kā īsti dīvainais varoņdarbs tiek veikts, zinātniekiem tas paliek līdz šim noslēpums, tāpat kā pats miegs.

Viskonsīnas universitātes psihologi sīki pētīja vīriešu un sieviešu sapņus, lai noskaidrotu, vai sievietes sapņi atšķiras no vīrieša sapņiem. Beidzot tiem bija jāatbild, ka vīriešu sapņi visumā ir patikamāki nekā sieviešu sapņi. Sieviešu sapņos daudz vairāk baiļu un draudu elementu un tās vairāk murgojot nekā vīrieši.

Tāpat pētījumi rāda, ka vīrieši ļoti reti, bet sievietes bieži savus sapņus pārdzīvojot krāsā. Tātad sapnis ir krāsains kā krāsu filma.

Vai var pateikt, kad gulētājs sapņo? Čikāgas universitātes profesors Edmunds Jakobsons, kas daudz nodarbojies ar miega un sapņu pētījumiem, paskaidro, ka, ja gulošais sapņo, tad zināmas ķermeņa daļas muskuļi ir pastāvīgā darbībā. Visvairāk aktīvi tad esot acu muskuļi. Ja kādu gulētāju maigi modina tanī brīdī, kad acu āboli kustas, tad pamozdamies viņš droši teiks, ka iztraucēts kādā brīniškā sapnī.

-is

Pāvils Klāns

ROMĀNS — REPORTĀŽA

19. turpinājums

„Jā," cilvēks baltajā vestē teica. Viņš nelikās ne pārsteigts, ne arī izrādām kādu vēlēšanos iztaujāt viesus vai noslēpt šīs vietas nozīmīgumu. „Ar ko vadu pakalpot?"

„Vai ministra kungs ir sastopams?"

„Lūdzu sekojiet man, apjautāsimies sekretāriātā."

Viņi trijātā sasniedza kāpšļus, kas slējās itin augstu pār uzbērumu, un ienāca šīs dīvainās ministrijas priekštelpā, kur viņus saņēma otrs, tik pat baltā vestē tērpies pusmūža vīrs. Pa šauro gaiteni viņi devās cauri vagonam, kuŗa kupeju logi bija aizklāti, tā noslēpdami iekšpusi, — ko Mikus labprāt būtu redzējis, — un sasniedza otru vagonu, no kuŗa nāca pretim spraiga rakstāmmašīnas klaboņa. Te nebija neviena nodalījuma, no sienas līdz sienai viss vagons bija viena telpa ar biroja un rakstāmmašīnu galdiem un plauktiem, un pie ieejas cilvēks baltajā vestē apstājās, palaida abus ienācējus garām. Drusku pieliekdamies viņš norādīja ar augšup pavērstu plaukstu uz tumšmatainu un briļļainu jaunkundzi, kas tūliņ piecēlās un jautādama palūkojās apmeklētājos.

„Vai ministra kungs ir sastopams?" Mikus jautāja — pārāk spalgi šai intimas un reizē oficiālās vientulības pilnajā atmosfairā.

„Ministra kungs?" sekretāre sacēla uzacis pierē. „Jūs kādā lietā?"

„Man viņam nododama personīga vēstule no latviešu leģiona inspektora štāba," Mikus kareivīgi sacīja.

„Ministra kungs izbraucis," sekretāre lietiški atteica.

„Un kad viņš būs atpakaļ?"

„To es nemāku teikt."

„Es esmu ieradies no Rīgas," Mikus uzsvērti piezīmēja.

„Es saprotu," sekretāre mechaniski atbildēja. „Diemžēl, es jums nevaru līdzēt."

„Vai ministra kungs neatrodas Berlīnē?" iejaucās Eriks.

„Man nav tiesību par to izteikties," sekretāre, drusku aizkarta, uzrāva vienu plecu.

„Es esmu nobraucis tūkstoš kilometrus ar uzdevumu nodot personīgi ministram vēstuli," Mikus tikko manāmi iekaisa, „un jūs nedrīkstat man šo iespēju liegt, Jums jāsaprot, ka nieku dēļ neviens nelidos šurp no frontes joslas."

„Ministra kunga šeit nav," briļļainā jaunkundze viegli paaugstināja balsi. „Jums atliek vienīgi vēstuli nodot man. Vai pienākt vēlreiz."

„Kad?"

„Rīt, parīt — to es jums nevaru pasacīt."

Mikus tumši pietvīka un ievilka dziļi gaisu plaušās. Eriks, labi pazīdams Miku viņa dusmu brīžos, viegli piedūra viņam ar elkonu. Bet šārtums neizzuda no Mikus sejas. Pēkšņi viņam visa šī lieta izskatījās pēc lielas, pamatīgas cūcības, šī nelabojamā, šī noziedzīgā aizmugure, kas konsekventi un bezkaunīgi sagandēja visu, kopš kaŗa sākuma visu, ko frontes vīri uzskatīja par savu iegumu ne tikai militārā, bet arī politiskā nozīmē. Krievu tanku kāpurķēdes tik pat jau kā Rīgas pievārtē izvagoja labības laukus un aplauza jaunās ābeles Vidzemes saimnieku dārzos, mājas dega, bēgļu smagie vezumi grima neizbraucamos meža ceļos, cilvēku asinis bez gandarījuma, bez jēgas, pat bez kādas cerības krāsoja zāles stiebrus un dzirdīja zemi — un pēkšņi te kāds ministrs, kāds lielas un tomēr apjukušas, neatbildīgas varas pārstāvis — pēkšņi viņš vienkārši nebija tur, kur viņam jāatrodas.

„Vai nu jūs man pateiksit, kur es varu sastapt ministru, vai es..."

Viņš nepaguva nobeigt. Sekretāre pagrieza pret viņu savas vājās krūtis un indīgi un ar aizvaiojumu spalgi iesaucās:

„Jums nav tiesību ar mani tā runāt! Es šeit esmu ierēdne un pildu savu pienākumu. Ir kaŗš, un ministram ir diezgan pienākumu visā valstī! Iegaumējiet to."

„Būs labāk, ja jūs pieņemsit to vēstuli un pati nodosit ministram." Eriks metās starpā. „Esi tik laipns un iedod aploksni," viņš pagriezās pret Miku.

Šai īsajā mirklī Mikus bija paguvis dīvaini pārvērsties. Klusēdams un taisni izslējies viņš lūkojās kaut kur prom, bet steigas izvilka aploksni no krūšu kabatas un, uz Eriku nepaskatījies, strupi pasniedza viņam to. Telpā iestājās klusums, kuŗā varēja dzirdēt sekretāres īsos, dusmīgos elpas vilcienus. Ne vārda nebildusi, viņa tik pat augstprātīgi saņēma vēstuli no Erika rokām un, strauji apsviedusies, devās pie rakstāmmašīnas, kur drudžainā rakstā izgāza savu niknumu.

„Te ir kvīts par saņemšanu," viņa nolika baltu zīmīti uz savas rakstāmmašīnas galda un vairs nelikās par abiem ienācējiem ne zinis. Eriks mēmi palocījās. Mikus, uz sievieti nepalūkojies, pagriezās, un tai pašā mirklī atsprāga durvis un cilvēks baltajā vestē manāmi noskaities pavadīja viņus līdz izejai.

Ārpusē Mikus noskatīja visu vilciena sastāvu.

„Vienu rokas granatu," viņš teica gausi. „Ja es būtu sabotieris..."

Eriks vilkšus ievilka viņu automobilī.

„Idiots," viņš iekliedza Mikum ausī, kad viņi jau bija sākuši braukt. „Ar saviem zaldātiem tu vari tā runāt, ne šeit! Vai tu gribēji, lai Rozenberga kungs tevi sagaida Tempelhofā? Jeb tu varbūt esi iedomājies, ka Ērgļu saimnieku govis vāciešiem ir svarīgākas par uzlidojumiem Rūrai? Un ko tu panāci? Vai ģenerālim tiešām nav prātīgāku cilvēku, kas prastu sarunāties vismaz ar ierēdņiem?"

Viņš bija nopietni sašutis, viņa seja ieguva kādu rupju, apvainojošu izteiksmi, un piemiegtajās acīs bija manāma nicināšana, kas spētu iznīcināt, ja cilvēki mirtu no psihiskiem dūrieniem.

Mikus sēdēja, lūpas sakniebis, un ne reizi neiebilda Erika vārdiem. Viņš arī nesajuta nekādu vēlēšanos aizbildināties vai vajadzību šo acīm redzamo un pašam tagad skaidro kļūdu labot. Šis kaŗš, šis posts, šī birokratija, kas ciniski nopulgoja varonību — tā tomēr bija un palika cūcība, cūcība un vēl reiz cūcība! Un to vajadzētu pateikt, nē — izkliegt viņiem visiem, kas izraibina papīrus birojos un kanclejās, un kaut tas tūkstošreiz būtu nepieklājīgi vai rupji. Muļķības! Šī briļļainā kaza nespēja viņu samulsināt, arī Erika dusmas nē.

Labu laiku viņi brauca klusēdami. Tad Eriks pēkšņi apturēja automobili, piebraucis to kāda laukuma malā zem gluži slapjām, nolijušām liepām, atgāzās sēdeklī un no sāniem uzlūkoja Miku.

„Muļķa desa," viņš skarbi teica. „Ja tu tagad nesavaldīsi muti un neatmetīsi savu varonību, tad šī ir pirmā un pēdējā reize, kad kaut ko darām kopā. Vai tu, lops, nesajēdzi, ka mums nav cilvēku un ka mēs paši neskaitāmos gadījumos palaižam garām, samaitājam vai vienkāršī nesaprotam situācijas, attieksmes ar cilvēkiem, izdevīgus gadījumus? Mikus miers, acīmredzot, bija viņu stipri sakaitinājis. Plecos nesakustējies, vienīgi iesaucis pagriezis galvu, Mikus pēkšņi apveltīja viņu ar burvīgu savu balto zobu smaidu.

„Ak, nepatika vis?" viņš īgni, iesmiedamies, īsi sakustējās ar visu augumu. „Zinu, zinu, šitā dziesma nav jauna. Nevienam nepatīk patiesība. Te, aizmugurē. Un kā gan nē? Nav jau tā, kā frontē, kur valoda ir īsa un strupa — kad sāk runāt krieva ērģeles, tad ne tikai jāuzklausa, bet pat mudīgi jāmetas uz vaiga." Viņš pēkšņi kļuva nopietns un spēji iesita ar knipi par priekšstikla logu: „Tā jau ir tā nelietība, ka te visi runā pārāk piekļājīgi, pārāk miglaini un pārāk aplinkus. Kāda mums, latviešiem, daļa gar Rūru? Tie ir mūsu lopi, kas iet bojā, un tie ir mūsu cilvēki, kas klīst pa lauku ceļiem un mežiem, un manās acīs tam ir lielāka nozīme nekā veselas Esenes bojā ejai. Vai viņi neskatās uz mums tāpat? Kādēļ mums jācenšas saprast viņus, ja viņi negrib saprast mūs? Saki — kāda velna pēc? Vai mēss gribējām šo kaŗu? Vai mē uzlaidām pasaulei boļševikus kaklā? Un tad, ja man jārunā ar viņiem viņu pašu lietā — vai tad man ir vai nav tiesības prasīt — kur ir tas, ar ko man jārunā?"

Eriks pieliecās un izspļāva pa logu.

„Tu esi nelabojams," viņš izgrūda caur zobiem.

„Kas?"

(Turpinājums sekos).

IMANTA

PIEPRASAIT VISĀS LATVIEŠU GRĀMATNICĀS VAI PASŪTINAIT TIEŠI APGĀDĀ IMANTA

O. FREIVALDA

grāmatu par bolševiku izsūtītajiem un deportētajiem latviešiem

LIELĀ SĀPJU DRAUDZE

Grāmata aptver daudzu dokumentu norakstus un fotokopijas, aculiecinieku liecības, apcietināto un spīdzināto liecības, aizvesto vēstules, skaitļu tabulas, izsūtīto atrašanās vietu kartes un daudz illustrāciju. Bez tam arī plaša informācija par PSRS un tās vergu nometnēm un pašreizējo stāvokli dzimtenē.

Grāmata, kā vienīgais tik plašs tāda satura izdevums, būs piemiņa mocekļu piederīgajiem un reizē arī vērtīgs informācijas avots ikvienam cīņā par mūsu dzimtenes un daudzo mocekļu atbrīvošanu. Grāmatā 336 lappuses.

Brošēts $3.10, ies. $4.25

Jūs saņemsit šo grāmatu iesietu par brošētas grāmatas cenu, ja pasūtināsit to tieši apgādā

IMANTA

POSTBOX 292, KOBENHAVN V, DANMARK

TORONTO CENTRĀLĀS YMCAs VOLEJBOLA KLUBS sestdien, 22. novembrī, Centrālās YMCAs lielajā vingrotavā, 40 College St. rīko

VOLEJBOLA VAKARU AR DEJU

Plkst. 7 vakarā

Toronto Latviešu Sporta Kluba sieviešu komanda sacentīsies ar Detroitas TURNER komandu

Plkst. 8 vakarā

Centrālās YMCAs igauņi ar Mičigēnas meistaru, Detroitas TURNER komandu

NO PLKST. 10 LĪDZ 12 DEJA

IEEJA $1.00 (823)

HAMILTONAS LATVIEŠU DRAUDZES DĀMU KOMITEJA rīko sestdien, 29. nov., plkst. 7 vakarā Dalewood skolas telpās (Main St., W. un Haddon ielu stūrī)

Toronto Latviešu Nacionālā Teātŗa viesizrādi ar E. Skujenieka 4 cēl. komēdiju DIRIĢENTS

Režisore MILDA BĒRZIŅA

Apgaismotājs — JĀNIS UDROVSKIS

Ieeja $1.00 skolēniem $0.25. Atlikums par labu trūkumcietēju atbalstīšanai Vācijā un Kanadā.

Visi tautieši mīļi aicināti

Lielā izvēlē jaunas un lietotas

SINGER ŠUJAMMAŠĪNAS

Manekēni izgatavoti speciāli jūsu augumam.
Izdarām šujammašīnu labojumus

SINGER SEWING CENTER

550 Danforth Ave (pie Carlow), tel. GE 1101

prasiet pēc R. Kochala. Mājas tel. vakaros MO 7065 (latviski)

AIZJŪRAS GAISA PASTA LIKMES

JAUNKANADIEŠI, ja jūs rakstat savāi ģimenei vai draugiem, pārliecinieties vai vēstules ir pietiekami apmaksātas.

I Lieciet vienmēr Pasta kantorī nosvērt Jūsu aizjūras gaisa pasta vēstuli. Par ikkatru ¼ unci, par kuru Jūs nesamaksājat Kanadā, divkārši jāsamaksā saņēmējam.

II Aizjūras gaisa pasta vēstuli izsver pa ceturtdaļuncēm. Likmes: 15c katra ¼ unce vēstulēm uz Eiropu un Apvienoto Karaļvalsti; 10c katra ¼ unce uz Latiņu Ameriku; 25c katra ¼ unce uz Afriku, Āziju, Austrumiem, Austrāliju

III Vislētākais gaisa pasts ir ar KANADAS GAISA VĒSTULĒM. Tās nosūta tikpat ātri kā pārējās gaisa pasta vēstules. Tās maksā tikai 10c vai 15c, ieskaitot papīru, atkarā no vietas, uz kurieni tās sūta. Pieprasiet, lai jūsu pasta iestāde jums sniedz paskaidrojumus par Kanadas gaisa pasta vēstulēm.

CANADA POST OFFICE

ALCIDE COTÉ, Q.C., M.P., Galvenais pastmeistars

W. J. TURNBULL, galvenā Pastmeistara vietnieks

SPORTS

SPORTA KALENDĀRS

22. novembr., plkst. 19. Centr. YMCAs vingrotavā College ielā 40 volejbola spēles. Sacentīsies ASV Turner līgas sieviešu meistarvienība Detroita ar TLSK sieviešu vienību un vīriešu Detroitas meistars — Kanadas meistars YMCAs vienība (ig.). Noslēgumā deja. Ieeja $1.00. Sacīkstes rīko YMCAs volejbola klubs.

22. novembrī, plkst. 14, College ielā 40 LSAK Basketbola nozare rīko basketbola tiesnešu kursus. Tuvāka informācija EM 3-9894. Kādiķis.

30. nov., plkst. 12.00 Latviešu Y klubs College ielā 40 rīko J. Kugas 25 gadu sporta jubilejas turniru galda tenisā.

PATEICĪBA

Izsaku sirsnīgu pateicību Norandas sp. kopas Rīga vadībai par priekšzīmīgi norganizētām sacīkstēm, it sevišķi kopas vadītājam Gunāram Šperliņam. Tāpat visu Montreālas sportistu vārdā — paldies norandiešiem par viesmīlīgo uzņemšanu.

Kvēbekas apg. sp. vad.
J. Lukstiņš,

PAZIŅOJUMS

Galda tenisiste Maiga Valdmane tiek lūgta paziņot savu adresi Kvēbekas apg. sp. vad. J. Lukstiņam, 4900 Clanranald Apt. 9, Montreal, tel. HU 3-3176.

TLSK slēpētāju un slēpēšanas interesentu apspriede par nākamās sezonas nodarbībām notiks piektdien, 21. novembrī, plkst. 20 sv. Andreja baznīcas (Jarvis un Carlton ielu stūtrī), apakšējā sarīkojumu telpā.

INTERESANTAS SPĒLES KVĒBEKAS MEISTARĪBĀ

8. novembrī Norandas sp. kopa Rīga rīkoja Kvēbekas apgabala latviešu 1952./53. g. pirmās kārtas meistarības spēles vīriešu volejbolā un basketbolā. Uz Norandu tālo ceļu mēroja Montreālas basketbolisti un volejbolisti — pašreizējie Kanadas latviešu meistari, — lai pirmoreiz sacenstos ar Norandas Rīgu. Kā zināms, Rīgas vienība ir Kanadas Norandas — Ruenas apgabala meistars basketbolā un šīgada apgabala meistarībā ar kanadiešu vienībām atrodas pirmajā vietā. Cik lielu ievērību Rīgas basketbolisti ieguvuši vietējo iedzīvotāju plašākās aprindās un kādu sadarbību tā panākusi ar vietējo kanadiešu sporta vadību, liecina fakts, ka par notiekošajām latviešu meistarības spēlēm Norandas raidītājs ziņoja jau vairākas dienas iepriekš un tā pat vietējā prese plaši atzīmēja šo notikumu. Rezultātā Norandā, kur mīt tikai ap 150 latviešu, sacīkstēs noraudzījās ap 300 skatītāju. Šoreiz gan montreālieši neattaisnoja uz viņiem liktās cerības un nesniedza skatītājiem cerēto. It sevišķi tas sakāms par volejbolu. Kanadas latviešu meistarvienība atstāja nogurušas vienības iespaidu. Turpretim Norandas volejbolisti, kas tikai nesen uzsākuši treniņus, sevi parādīja kā nenogurstošus cīnītājus par katrų punktu. Tā gaiītās vieglās uzvaras vietā montreāliešiem, vairāk pateicoties laimei, tikai izšķirējā setā panāca uzvaru. Piecu setu partija beidzās 15:11, 15:3, 8:15, 7:15 un 17:15. Uzvarētājos spēlēja: Sprūženieks, Kleiše, Kalacis, Ritulis, Zommers, Zempickis, Lukstiņš un Trusis. Rīgas vienībā: Štāls, Sperliņš, Lukovskis, Ozoliņš, Kroders un Lubņeckis.

Montreālas vienībā, iztrūkstot Kanadas latviešu izlases spēlētājam Kraulim, sniedza pabālu basketbola spēli. Spēlējot samērā lielā laukumā, pie kā montreālieši nebija pieraduši, tie cīnījās ar izturības trūkumu un tikai ar lielu piepūli panāca neizšķirtu 35:35 (20:19). Rīgas vienība, kas demonstrēja raitu basketbolu, sevi attestēja par tiešām labu vienību.

Rīgas vienībā spēlēja: Šperliņš, 10 p., Štāls 8 p., Inka 8 p., Ozoliņš 4 p., Johansons 2 p., Vituss 2 p., Lukovskis 1, Lubņeckis un Kroders 0 p.

Montreālas vienībā: Zommers — 13, Lukstiņš 5, Klaiše 5, Zemņeckis 5, Sprūženieks 4, Rutulis 3, Trusis un Rozenbergs 0 p.

ŠACHISTA E. ZEMGAĻA UZVARAS

Sietlā sākušās Vašingtonas amerikāņu oficiālās 1952. gada meistarsacīkstes šachā. Turnīrā pielaisti 10 labākie spēlētāji. To starpā ir arī latvietis E. Zemgalis, kam drošas cerības izcīnīt pirmo vietu. Pēc piektās spēļu kārtas priekšgalā ir E. Zemgalis ar 4 uzvarām un vienu pārtrauktu partiju.

BASKETBOLS ANGLIJĀ

Londonas basketbola meistarībā pēc trešās spēļu kārtas Londonas DVF ir divas uzvaras un viens zaudējums. Otrā spēļu kārtā Londonas DVF uzvarēja angļu vienību Eastbury ar 52:50 (24:20).

Trešā spēļu kārtā Londonas DV Fonds piedzīvoja zaudējumu pret US Marines vienību 33.42 (9:19).

Vienībā spēlēja: Skujiņš, Antēns, Saskevicius, Zakevics, Riekstiņš, Sproģis un Priedītis. Vienībā iztrūka uzbrukuma vadītājs Šmits.

FILADELFIJAS LATVIEŠU FUTBOLA KLUBAM NEVEICAS

Pag. gadā meistaram FLFK šogad neveicas. Galvenais zaudējumu iemesls ir labāko futbolistu pāriešana profesionālo vienību rindās. Tā LFK atstājuši Vītols, Freimanis un Konopaševics. Vienībā vairs nespēlē arī 25 sezonas futbola laukumā pavadījušais F. Laumanis un savainojuma dēļ Anūzis.

Līdzšinējās spēlēs piedzīvoti tikai zaudējumi. Pret Ligthaus zaudēts 1:2, pret Treutonas Ekstensin 2:6, pret Treutonas SC 0:4 un pret Dellpark 1:3.

Vienībā spēlē: Tobiens, Janševskis, Dreifūss, Jargāns, Celmraugs, Gangnuss, Lemkins, Nāruns, Rings, Grasis, Peiča, Jēkabsons, Jirgens un Kalnājs.

Dr. A. RATINOV

Bijušais slim. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski

479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708
TORONTO (552)

Kartupeļus un ābolus,

MAISOS UN BUŠEĻOS,
kā arī Ziemassvētku eglītes piegādā katrā latviešu mājā

K. PRĪVERTS

Tel. GE 5688, Toronto

VEICU TRANSPORTA DARBUS ar ½ tonnīgo mašīnu priekšpusdienā līdz plkst. 2

Sestdienās visu dienu

J. LĀMA

Tel. EM 4-2543, Toronto
(858)

VECĀKA SIEVIŅA vajadzīga divu mazu bērnu uzraudzīšanai pa dienu, Toronto austrumos. Tel. HA 2093, zvanīt vakaros. (863)

DRUVAS APGĀDA KANADĀ jaunākā grāmata

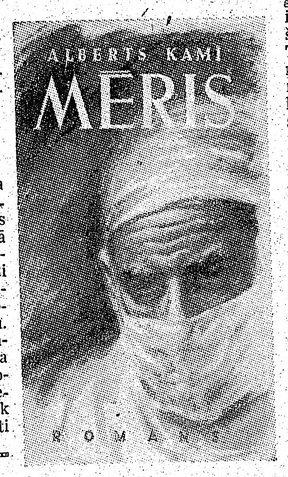

Ir ZENTAS MAURIŅAS tagadnes ievērojamāko autoru izlases grāmata. Rakstnieces ievads un tulkojums. Maksā: brošēts 2.60, ies. 3.20. Vēl dabūjami apgādā agrākie izdevumi: Z. Mauriņa — UGUNS GARI, esejas: 1.20, 1.60; Knuts Hamsuns — PA AIZAUGUŠĀM TEKĀM: 1.60, 2.10.

Iespiešanā:
Konstantīna Raudīves jaunākais romāns DIEVA ZĪMOGS
Omārs Heijams — PERSIEŠU LĪRIKAS IZLASE, grezns izdevums, māksl. Harija Gricēviča ietērpā.

Nupat iznākuši:
DRUVA APG. KABATAS KALENDĀRS 1953. gadam $0.50
LPB GADA GRĀMATA 1953. gadam, red. Olģerts Liepiņš — $1.00

Pasūtinājumi adresējami:
DRUVAS apgādam, c/o Valters Zieediņš, 218 Greenwood Ave, Toronto, Ont., Canada, un visām grāmatnīcām ASV un Kanadā
(762) DRUVA

OŠIŅŠ, EDUARDS
MEKLĒ
Šneideru, Niedrīti
un citus paziņas no bij. Pegnicas nometnes.
LŪDZ RAKSTĪT:
E. Ošiņš, Regierungslager Bl. 7 — 65, (13b) Memmingen, Germany (850)

TAUTIETES,

ar Jums vēlas iepazīties divi klusas un saticīgas dabas ilggadīgi jaunekļi (rom.-kat. tic.)

Vēstules adresēt šīs avīzes kantorim vec. KOCIŅAM, jaun. ZARIŅAM

2 MĒBELĒTAS istabas izdodamas Duppont — Bathurst rajonā, silts ūdens, gāzes plīts. Tel. OL 3954, Toronto. (865)

IZDODAMAS 2 mēbelētas istabas 3. stāvā ar vārīšanas iesp. un mēbelēta istaba ar virtuvi (ūdens un gāze) 2. stāvā, garāžas iespējas. Visas telpas dekorētas. Klusa ēka, laba satiksme. 18 Albemarle (Danforth — Logan), tel. HA 9937, Toronto. (779)

IZDODAMS daļēji mēbelēts dzīvoklis — trīs istabas un virtuve (Bloor — Sherbourne raj.). Zvanīt pēc pl. 6 vak. PR 2823, Toronto. (844)

KĀRTĪGAM kungam izdodama istaba ar visām ērtībām. Zvanīt pēc pl. 6, tel. PR 2756.

IZDODAMA istaba diviem kungiem, 541 Shaw St. W., Toronto. (860)

MĒBELĒTA istaba izdodama vieniniekam-cei ar vārīšanas iespēju. Westend, tel. LL 7828, Toronto. (864)

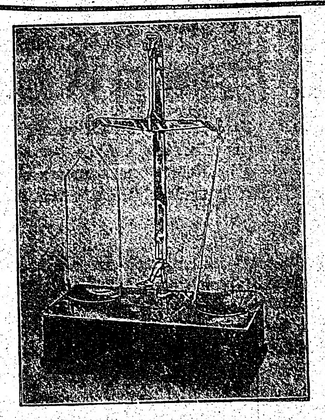

Mēs runājam:
LATVISKI,
VĀCISKI,
KRIEVISKI

UZTICIBĀ UN RŪPĪBĀ

MĒS esam izpildījuši vairāk kā 300.000 receptes

HASMALLA APTIEKA

315 DUNDAS W., pie Mākslas galerijas
Tel. EM 4-3165, Toronto, Ont.

- MĒS ievedam eiropiešu medikamentus un zāles pagatavojam pēc eiropiešu receptēm.
- MUMS ir zāļu tējas, Celsija termometri.
- MĒS sūtām medikamentus pēc receptēm uz visām Eiropas daļām. (831)

Informāciju sniedzam par brīvu

Amerikāņu un visu eiropiešu receptes apstrādā augsti kvalificēti eiropiešu un kanadiešu reģistrētie farmaceiti, speciālisti

Mēs pagatavojam un izsūtām medikamentus uz visām pasaules malām. Salnīšus aizjūras zemēm iesaiņojam sevišķi rūpīgi un pareizi noadresējam.

Mēs sedzam nodotiem pasūtinājumiem visus pasta izdevumus, maksājam nepieciešamās muitas nodevas, kā arī kārtīgi izpildām vajadzīgos muitas deklarāciju papīrus.

Mūsu krājumā atrodas visādas zāļu tējas, Celsija termometri un arī visi Eiropas medicīniskie preparāti.

IEVĒROJIET MŪSU CENAS:

STREPTOMYCIN — $0.75 gramā, AKNU PREPARATS $7.00 par 10 injekcijām, PENICILLIN — $3.95 par 10 injekcijām, 3 milj. vienības.

Mēs sedzam pasta izdevumus par sūtījumiem uz visām pasaules malām

Tagad RIMOFON ir dabūjams — un mēs izsūtām uz jebkuru pasaules malu.

Mūsu aptieka ir vienīgais šāds veids veikals Amerikā, lidzīgi jūsu dzimtenes aptiekai, tikai medicīnas bikses, elastīgās zeķes, visāda veida jostas ir izgatavotas pēc noteikta mēra.

Mēs piemērojam un izpildām brilļu receptes.

VISLABĀKĀ VĒRTĪBĀ — VISLABĀKAIS PAKALPOJUMS

STARKMAN CHEMISTS

Kanadas lielākā aptieka

463 BLOOR St., W, TORONTO, ONT.

IZDODAMAS 2 mēbelētas istabas divām personām ar vārīšanas iespēju. Sunnyside — High Park rajonā. Tel. OL 5378, Toronto. (832)

IZDODAMAS divas istabas pirmā stāvā. Saimniece runā vāciski. 11 Emerson Ave, pie Bloor, zvanīt pēc pl. 7 vakarā, tel. RE 0058. (852)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar virtuves un ledusskapja lietošanas iespēju, Gerrard un Pape rajonā. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā, tel. — GE 0135, Toronto. (851)

SUNNYSIDE rajonā izdodama mēbelēta istaba ar virtuves, ledusskapja, veļas mazgājamās mašīnas lietošanu u. c. labierīcībām. Tel. KE 3875, Toronto. (732)

KO DĀVINĀSIM?

GRĀMATAS — jaunākās un agrāk iznākušās, lieliem un maziem.

SUDRABA ROTAS LIETAS — gredzeni, saktas, auskari, rokas sprādzes, aproču pogas, karuļi — ar dzintariem vai akvamariniem.

DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI — krelles, presēta dzintara kastītes, un daudz citu priekšmetu.

LATVISKI AUDUMI — sedziņas, spilveni, brunči, cimdi, novadu lelles, grāmatu zīmes, prievītes.

KOKGRIEZUMI — šķīvji, svečturi, šķirstiņi

ĀDAS DARBI — kabatas portfeļi, maciņi, vēstuļu mapes, albumi, grāmatu aizsargvāki.

Katrai gaumei, katram vecumam, katra iespējai.

Kredits

P. AVOTIŅŠ

854 Bathurst St., Toronto, Ont., tel. KE 0621

Lotus puķu veikala nama otrā stāvā (815)

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latv. ev.-lut. draudzes mirušo pieminas dievkalpojums ar dievgaldu notiks 23. novembrī, pl. 3 pp. Betlēmes baznīcā. Māc. R. Zariņš un A. Ozols. Mūzikāli priekšnesumi.

Bronksā, sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums ar dievgaldu 23. nov. pl. 6 vakarā. Māc. A. Ozols.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzes Mirušo pieminas dievkalpojums ar dievgaldu svētdien, 23. nov., pl. 11 rītā draudzes baznīcā, 5015 W. Ferdinand St., māc. A. Rautenšilds. Bērnu dievkalpojums, pl. 9.45. Māc. K. Kalngars. Svētdienas skola pl. 10.20 — 1.

Aurorā (Ill.) Latvijas valsts dibināšanas pieminas dievkalpojums — koncerts svētdien, 23. nov., pl. 2.30 pp., 420 Dawner Pl., Aurora. Māc. A. Rautenšlids. Dziedās sopr. E. Sedmalis, vijole L. Krenģelis un ērģeles V. Treimanis. Pēc koncerta laicīgs akts. Svētdienas skola lievkalpojuma laikā.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīskapa pārstāvis A.Skrodelis ((99 Herkimer Str. Hamilton. Ont. tel. 70136). **Port Artūrā**, 22. nov., plkst. 7 vak. (baznīca Fort Wiljama, 500 May St., N.) Mirušo pieminas dievkalp. ar dievgaldniekiem. Kristības. Decembra sākumā 3 ned. apceļojumā uz Nufaundlendu, dievkalp. St. Džonsā un Korner Brūkā. Ziemassvētku laikā, atceļā, dievkalpojums **Montreālā.**

Prāv. A. Mitulis (504 Flora St. **Winnipeg, Manitoba) Vinipegā**, 23. nov. pl. 4 pp Mirušo pieminas dievkalp. ar ar dievgaldniekiem sv. Pētera baznīcā.

Māc. V. Šēfers (659 Piccadilly St. **Londonā**, Ont.)

Londonā, 23. nov. pl. 4 p. p. Trīsvienības baznīcā Mirušo pieminas divkalp. ar dievgaldu.

Māc. E. Pavasārs (1139 Cannon Str. E. Hamilton, Ont. t. 93410). **Hamiltonā**, 23. nov., pl. 5.30 pp. Mirušo dienas dievkalp. ar dievgaldniekiem sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave So.) Jaunatnes sanāksme, 21. nov., pl. 7 vakarā māc. mājā. Dāmu kom. sanāksme 22. nov., pl. 7 vakarā pie Mieriņa kundzes — 112 East Ave, N.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson Str. Toronto. Ont. t. LO 2510) **Toronto Sv. Jāņa latv. draudze** (baznīca 274 Concord Ave)

Svētdien, 23. novembrī, pl. 2, Mirušo pieminas dienas dievkalpojums ar dievgaldu Sv. Jāņa bcā. Svētdienas skola.

Māc. A. Čops (118 Isabella St. **Toronto, Ont., tel. MI 1873; bazn. PR 1563) Toronto Sv. Andreja b-cā** (Carlton un Jarvis ielu stūrī)

Svētdien, 23. nov. Mirušo pieminas svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu pl. 11. Dziedās draudzes koris.

Otrā Adventes svētdienā, 7. decembrī paredzēts jaunās latviešu pianistes Veras Leinvēberes pirmais klavieru vakars. Viss atlikums par labu kara invalidiem Vācijā.

Māc. A. Voitkus (118 Locke Str. N. Hamilton, Ont. t. 82250) **Hamiltonas** sv. Pāvila baznīcā (104 Hughson St., N.), 23. nov. Mirušo pieminas dievkalp. ar dievgaldniekiem plkst. 5.30 vakarā.

Māc. E. Bērziņš (5833 — 45 Ave. Red Deer, Alta). Svētdienas Ave, Red Deera, Alta) **Red Deera**, 23. nov. Mirušo pieminas dievkalp. **Kalgarijā**, 30. nov., pl. 3 pp. St. Calvary baznīcā 4th Ave un 3. St. W. Adventes dievkalp.

Māc. A. Gaudiņš (2105 Marlowe Ave. NDG,, Montreal, Que., tel. EL 3422).

Montreālā, 23. nov., pl. 4 pp. Mirušo dienas pieminas dievkalp. Redeemer baznīcā (285 Clarke Ave, Westmount).

Māc. K. Avotiņš (1091 W. 8th Ave, Vancouver 9, B.C.) **Vankuverā**, 23. nov., plkst. 5 pp. Mirušo pieminas dievkalp. Redeemer baznīcā; 7. dec. pl. 5 pp — Adventes dievkalpojums.

Māc. H. Kušils (39 King St. **Kirkland Lake. Ont., tel. 2811-W) Kirkland Leikā**, 30. nov. pl. 2 pp. Mirušo pieminas dievkalp. ar dievgaldniekiem.

Nufaundlendas latviešu aprūpei vajadzīgs mācītājs; dzīves vieta St. Džonsā. Vēlamas spējas spredikot arī vācu valodā, un vēl izdevīgāki, ja pārvaldītu arī angļu valodu. Tuvākas ziņas par darba, dzīves un algas apstākļiem un noteikumiem sniegs archibīskapa pārstāvis A. Skrodelis, kuram ieinteresētie lūgti iesūtīt dzīves aprakstu.

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis

Māc. F. Ruperts noturēs dievkalpojumus Ziemeļontario.

Sadberijā: Mirušo pieminas dievkalpojums ar dievgaldu svētdien, 23. nov., pl. 13.00 Kristus baznīcā, Regat St.

Port Artūrā, svētdien, 30. nov., pl. 1.30 dievkalp. latviešiem norvēģu baznīcā, Cornwall St. Kanadas sinodes prezidents Dr. J. H. Reble un māc. F. Ruperts.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKA"

123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu **Latvija Amerikā** .....

līdz..... uz..... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr, Mrs, Miss .....

.....

Pievienoju money orderi, ček u vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont.

Dr. iur. T. Sanders

Kas notiktu, ja Eizenhauera 15. decembrī vairs nebūtu?

ASV prezidenta vēlēšanu kampaņa savā beidzamajā posmā izraisīja daudz asumu, personīgu apvainojumu un bija demagoģiska abās pusēs. Tādi vārdi kā „melošana" un „melis" bija parasta lieta. Amerikāņi apgalvo, ka agrākās vēlēšanās šāda nolamāšana nav piedzīvota.

Demokrati pārtrumpoja pretiniekus dažādu politisku triku pielietuvitošanā. Arī pats Trūmens neatteirāmcās no šādiem paņēmieniem, apsprovainojot Eizenhaueru par antisenasmitu un antikatoli. Lai gan ģenerālis personība un viņa pagātne viatpisiem labi zināma, liekas, ka nekāklūda taisnošanās un rehabilitēšanās sprnebūtu vajadzīga, tomēr republikā-

„ņu partija šo apvainojumu uzņēma munopietni un turēja par vajadzīgu zibpublicēt dažu augstāku rabinu atpiesauksmes, kas par E. izteica pakāsvisam pretējo un pat nosodīja šālaudus nepatiesus apgalvojumus. Publkollicēja arī paša Barucha kādreiz bolģenerālim rakstīto vēstuli, kurā sailas cildina viņu par lielajiem nopelniem. Vēstules teksts skanēja unkā rekomandācija. Tas, protams, unir savādi un liek daudz par ko panadomāt. Bet nu vēlēšanas bija laiuimīgi garām un abas partijas varēie ja no savas piepūles atpūsties. Totimēr Trūmens nevarēja atturēties sedevis pretiniekam beidzamo „sijatienu." Viņš Eizenhaueru gan apvsveica ar ievēlēšanu, bet tajā patiša telegrammā iedzēla ar vārdu tk„vēl." Proti, Trūmens savu apttsveikuma telegrammu nobeidza sacīdams: „Ja Eizenhauers vēl gribētu braukt uz Koreju, tad viņš, Trūmens, piedāvājot ģenerālim šavu prezidenta limašīnu Independence." Zinot vēlēšanu aģitācijā vērstos uzbrukumus pret ģenerāli par viņa paziņojumu, ka pēc vēlēšanām nodomājis pats doties uz Koreju, lai uz vietas iepazītos ar apstākļiem, — kļūst saprotams šis mazais vārdiņš „vēl." Demokrati bija stipri trūkušies no šī ģenerāļa solījuma braukt uz Koreju. Viņi baidījās, ka šis apstāklis tiešām varētu ietekmēt plašākas vēlētāju masas, tāpat arī Eizenhauera tālākie nodomi, — formēt lielāku dienvidkorejiešu divīziju skaitu, lai varētu atslogot amerikāņu karaspēku.

Arī paskaidrojums, ka karš Āzijā jāizkaro aziātiem pašiem, sacēla demokratos apjukumu. Tie tad nu ģenerālim pārmeta, ka viņš esot demagogs, solot aiziešanu no Korejas, labi zinot, ka tas nemaz nav iespējams. Tad nu arī Trūmens visu to, šķiet, nevar aizmirst un savā telegrammā piemin ar vienīgo vārdu „vēl," kam patiesībā būtu jāskan: „Jūs taču esat ievēlēts, vai tad tomēr vēl gribat braukt?" E. uz šo Trūmena telegrammu atbildēja īsi un oficiāli, apejot piemināto vārdiņu „vēl," piezīmēdams, ka viņš apmierinātos ar kuru katru dienesta lidmašīnu, tādējādi atsakot piedāvājumu lidot ar prezidenta lidmašīnu.

No citas puses šis priekšā stāvošais E. lidojums uz Koreju izsaucis dažādas pārrunas presē, kas saistās ar ASV valsts satversmes jautājumiem. Laikraksti atzīmē, ka šāds lidojums, lai arī ar cik labu lidmašīnu tiktu veikts, tomēr ir ar lielu risku. Tas pats sakāms par uzturēšanos Korejas karalaukā. Tādēļ paceļas jautājums, kāds valsts tiesību stāvoklis rastos, ja tiešām ar Eizenhaueru atgadītos kāda klizma un viņš mirtu pirms 15. decembra, kad sanāks ievēlētie elektori, lai formāli ievēlētu valsts prezidentu. Tikai elektoru ievēlēts prezidents un tikai tad, kad viņš nodevis zvērestu, kam jānotiek 20. janvārī, var kļūt par valsts prezidentu. Tādēļ arī prezidenta vietnieks viceprezidents var stāties ievēlētā prezidenta vietā tikai pēc tam, kad abi ievēlēti elektoru sapulcē un pirmais nodevis zvērestu. Jaunā prezidenta miršanas gadījumā elektoru sapulcei nāktos vēlēt citu. Tad būtu jāuzstāda jauns kandidāts, ko darītu pati elektoru sapulce, bet kuru, to, protams, ieteiktu republikāņu partija, kā to nosaka paraža. Formāli elektori ir gan neatkarīgi.

Divi senātori nodomājuši ierosināt satversmes grozījumu, lai ieprobežotu viceprezidenta laiku amatā ar diviem gadiem, ja tas stātos mirušā prezidenta vietā.

Beidzot pie vēlēšanu atskaņām gribētos pāris vārdus teikt par neķītro politisko triku, kādu palaida senātors Vaine Morse. Viņš, būdams republikānis, pats ieteica partijai aicināt ģenerāli Eizenhaueru par kandidātu valsts prezidenta amatam, bet pēkšņi no tā atteicās un paziņoja, ka balsošot par Stīvensenu. Motīvi: viņš savā ceļojumā pa Eiropu esot pārliecinājies, ka E. būdams par Eiropas aizsardzībai dibināmās armijas virspavēlnieku, visu esot gatavojis karam un ka viņam padotā administrācija esot izdevusi pārāk lielas naudas summas. Tādēļ viņš, senātors, vairs nevarot stāvēt par Eizenhaueru. Jāsaka, ka šāds paziņojums īsi pirms vēlēšanām radīja stipras aizdomas par šī kunga īstajiem nodomiem.

Katrā ziņā Eiropas aizsardzību par gatavošanos karam sauc komūnisti. Šī lieta dzimusi Trūmena administrācijas laikā un to atbalstīja pati demokratu partija.

Ja nu tomēr Morse izlietoja boļševikiem līdzīgu propagandu, lai ietekmētu vēlētājus, biedējot tautu ar karu, ja vēlēšot E., tad nav cita vārda ko teikt, ka šāds paņāmiens ir netīrs un nekitrs triks.

Tomēr šis kungs zinājis, ko dara: nu viņš deklarējis sevi par neatkarīgo un grib tagad izmantot radušos politisko situāciju Senātā, kur stāvoklis pēc notikušajām vēlēšanām ir šāds: republikāņiem būs 48 vietas, demokratiem 47 un 1 neatkarīgais. Te nu atklājās senātora Morses plašās izredzes izsist „labu cenu" savai balsij.

Šādi „parlamentārieši," konjunktūras meklētāji, laiku pa laikam uzpeld gandrīz katras valsts parlamentā, bet viņu mūžs ir saistīts pa lielākai daļai ar vienu leģislatūras periodu, jo nākošās vēlēšanās tādus kungus labprāt uz listes neuzņems un vēlētāji par tiem negirb balsot.

KĀ DARBOJAS MĀJAS SKOLA ANGLIJĀ?

Lielākais latviešu centrs Anglijā bija Bradforda, kur arī nodibinājās pirmā latviešu skola. Tā kā daudzi bērni dzīvoja ārpus pilsētas un lielo attālumu dēļ viņiem nebija iespējams mācīties latviešu sestdienas skolā, Bradfordas skolotāji nolēma dibināt neklātienes resp. mājas skolu, mācot bērnus korespondences ceļā. Materiālos izdevumus, kādi radās ar pasta sūtījumiem, sedza Bradfordas DV nodaļa. (Jāpiezīmē, ka Bradfordā visi skolotāji strādāja bez kādas atlīdzības). Šis darbs gāja plašumā, un Bradfordas skolotāji uzņēmās mācīt visus Anglijā dzīvojošos latviešu bērnus, kam nav pieejamas latviešu skolas.

Nevienam šāda veida mācīšanā pieredzes nebija. Lai zinātu, kā iedalīt bērnus pēc klasēm, sākumā bija jāsazinās ar vecākiem, jo pēc vecuma skolēnus klasēs iedalīt nevarēja. Sadales ziņā svarīga bija katra bērna latviskā izglītība. Ir bērni, kas ilgāk vai mazāk mācījās nometnēs latviešu skolās, un tādi, kas latviešu skolās nebija mācījušies nemaz. Sākumā uzdevumi bija jāsastāda katram skolēnam atsevišķi, vēlāk varēja jau tos apvienot atsevišķām klasēm.

Līdz 4. klasei mācīja tikai latviešu valodu, bet pēdējās trīs klasēs arī Latvijas ģeografiju un vēsturi. Grūtības sagādāja grāmatu trūkums. Par lasāmgrāmatām citiem bija Ceļa maize, citiem Valodiņa, bet gramatikas grāmatas skolēniem vispār nebija, tā kā skolotājam nācās visus gramatikas vingrinājumus un paskaidrojumus pārrakstīt, vadoties pēc Gaides latviešu gramatikas.

Izpildīto uzdevumu skolnieks atsūtīja skolotājam, kas to izlaboja, sastādīja jaunu uzdevumu un sūtīja atpakaļ burtnīcas skolniekam. Praksē izrādījās, ka šādā veidā iespējams apmaiīties 2 reizes mēnesī. Pēc gada nostrādāšanas skolotāji aprēķināja, ka gadā iznāk tikai 20 mācības stundas. Lai darbs sekmīgāki veiktos, sadalīja atsevišķu klašu mācības vielu, pieturoties pie trimdā izdotās tautskolu programmas, pa 20 st. Tās gan ir ļoti mazs stundu skaits paredzētai vielai, bet tomēr ir iespējams koncentrētā veidā to izņemt. Nepieciešama ir vecāku līdzdarbība, jo skolotāji vieni paši šo darbu nespēj veikt. Skolotājs nekādi nevar kontrolēt bērna vārdiskās zināšanas, vienīgi var par tām apjautāties vecākiem. Bradfordā ap Ziemassvētkiem rīkoja skolnieku eglīti, kurā piedalījās arī mājas skolas skolnieki. Tad viņus arī pārbaudīja, rezultāti apmierināja, bieži tie bija labāki nekā skolniekiem, kas katru sestdienu 4 stundas pavadīja latviešu skolās. Pēc pamatskolas kursa izņemšanas skolēniem noteikti bija jāiztur vārdisks pārbaudījums, lai saņemtu beigšanas apliecību, kuru izdod LNPL kultūras nodaļas vadītājs. Anglijā šādā veidā pamatskolu jau beiguši vairāki skolēni.

Ir daudzi vecākās paaudzes skolotāji, kas šādā veidā darbu atrod par nevajadzīgu, jo vecāki tā kā tā bērnam visu pasakot priekšā. Mums tomēr vajadzētu saprast, ka šī skola ir nepieciešama, tāpat, kā nepieciešama vecāku līdzdalība. Par mājas skolas svētību varēja pārliecināties Anglijā pēc divi gadu darba, salīdzinot skolnieku pirmās un pēdējās burtnīcas. Skolnieki strauji progresēja latviešu rakstos, kā arī iemācījās loģiski veidot teikumus latviešu valodā, un pats galvenais — izšķirt angliski no latviskā.

Ir arī daudzi vecāki, kas domā, ka bērniem nav jāmācās šajā skolā, ja pietiekot jau ar vienu, obligāto angļu skolu. Ir tiesa, no bērna tas prasa lielāku piepūli, tomēr tas nav par daudz prasīts. Ja kādreiz atgriezīsimies dzimtenē, tad galvenie rīkotāji būs tagadējie bērni, mūsu jaunā paaudze, un viens ir skaidrs, lai ko viņi darīs, visur vajadzēs prast latviski pareizi runāt un rakstīt. Tādēļ saprotisim, ka ne jau skolotāji meklē sev darbu, viņiem tāpat maize jāpelna citā darbā, bet latviešu skola ir nepieciešama, lai saglabātu dzīvu mūsu valodu un jauno paaudzi.

Indra Gubiņa

Š. g. 13. novembrī 47 gadu vecumā traģiskā nāvē no mums šķīrās mūsu mīļais tēvs un draugs

AUGUSTS LAKŠEVICS

Viņu mīļā piemiņā paturēdami, mūžīgu mieru novēl dēls un draugi Hamiltonā un Toronto

Vai panāca ko manas cīņas
Šai pasaulē, kur nīku es?
Tik apskaidrota mīlestība
Man garu debess telpā nes.

LAUKU MĀJAS PĀRDODAMAS

GREY COUNTY AR LABU 132 AKRU ZEMI, kieģeļu māja, ūdens, liels šķūnis, ar betonētu stalli. Šo farmu var nopirkt divos gados, ļoti izdevīgs pirkums.

533 AKRU LIELA VIENKOPUS LAUKSAIMNIECĪBAS VAI PIENSAIMNIECĪBAS FARMA ar lielu mūra māju: jauns jumts, izremontēta, augstu šķūni, ūdens, tuvu pie šosejas un dzelzceļa. Ļoti izdevīgā vietā. Uz nomaksu. Pērkama par pus cenu. Izdevīgi divām vai vairākām ģimenēm. (659)

HERB. CORBETT, Dundalk, Phone 186

Aiz dzelzs aizkara

Staļina „milzu" būves ceļ arī latviešu vergotāji

KĀ TO APSTIPRINA ZIŅA PAR LATVIEŠU BENDĒTĀJU AUGSTĀKĀ VADĪTĀJA NĀVI

Ost-Pr. atstāsta Izvestija ziņu, ka miris „iekšlietu viceministrs Vasilijs Vasiljēvičs Černišovs, kura piemiņai veltītu rakstu parakstījuši ap 30 boļševiku funkcionāri. Izvestija un Pravda telpas nekrologiem dod tikai, kad miris kāds no „valsts drošības" funkcionāriem, t. i kāds no slaveniem čekistiem. Šoreiz tas ir minētais Černiševs, par kuru Ost-Pr piebilst, ka 1937. gadā tas bijis „slavenā" Ježova labā roka un pēc Ježova paša likvidēšanas kļuvis tā palīgs, un, starp citu, slavens un varens kļuvis ar to, ka apšāvis un likvidējis no Somijas gūsta mājās pārbraukušos sarkanarmiešus. Viņš ir arī atbildīgs par šausmām Baltijas valstīs, kur likvidējis „kulakus," organizēdams deportācijas un ieslodzīšanas, kā arī iznīcinādams latviešu un citu Baltijas tautu intelliģenci.

Tālāk laikraksts izdara ļoti svarīgu analīzi un atklāj, ka Staļina milzu būves pie Volgas un Donas (spēkstacijas un kanāls) tiek celtas ar vergiem, kas deportēti no visām Krievijas malām, un ar Černišova gādību ievērojamā mērā arī no Baltijas valstīm. Analīze dibināta uz tāda pamata, ka laikraksts salīdzina minētos 30 parakstus zem Č. nekrologa, jo šie visi ir čekistu paraksti, ar kādu 27. septembrī publicētu sarakstu: apbalvotie par „izciliem nopelniem un nesavtīgu darbu utt." Volgas — Donas spēkstacijas būvējot, kanālu rokot, Rostovas apgabala apūdeņošanas darbus veicot, pie kam šajā apbalvoto sarakstā, kas visi reizē ieguvuši „sociālistiskā darba varoņu" nosaukumu, atkal sastopami tie paši čekistu vārdi: Aleksandrs Aleksandrovs, Vasilijs Barabanovs, Ivans Jermoļenko, Sergejs Žuks, Georgs Russo u. c.

Tas rāda, ka šie „sociālistiskā darba varoņi" nav viss paši strādājuši pie šīm milzu būvēm, bet ir bijuši vergu piegādātāji buvdarbiem, pie tam acīmredzami tik „centīgi", ka izpelnījušies vergu saimnieka augstāko atzinību un uzslavu.

Ost-Pr. pievieno arī boļševiku valdības vēstneša attiecīgo lappušu fotokopijas un secina, ka abu sarakstu salīdzinājums sniedz „oficiālu pierādījumu, ka Staļina milzu būves tiek celtas masveidīgi, tajās iesaistot vergu darbu."

Tikai angļu strādnieku partijai un Eiropas „demokratiskajiem sociālistiem" tas nav un nav pietiekams pamats, lai nepūlētos panākt — izlīgumu ar Maskavas valdību, kas — mirstīgo valodā runājot — nozīmē permanentu kapitulēšanu Kremļa prasību priekšā.

Sarkanie smiekli

Starp Staļinu un Beriju Kremlī notiek sekojoša saruna:

Berija: Šis aizsprosts Urālos mums izmaksās apm. piecus miljonus.

Staļins: Rubļu?

Berija: Nē, vergu.

SVĒTKU DĀVANU PRIEKAM!

APGĀDA LATVJU GRĀMATAS RAŽA

R. BLAUMAŅA KOPOTI RAKSTI

5 sējumi, 1520 lpp., cena — broš. $15.00, ies. $18.00
1. sējums — BIRKERTA BIOGRAFIJA; 2. — HUMORISTISKI-SAT. DZEJA; 3. — LIRIKA UN DRĀMA; 4. PIE SKALA UGUNS, noveles; 5. STĀSTI UN NOVELES

Visas grāmatas iznāks uz reizi

Lielais Latgales romāns MĀRA MOSTAS

	Broš.	ies.
1. grāmata POĻU DUMPIS, 388 lpp.	3.50	4.00
2. grām. GAIĻI PUSNAKTĪ, 384 lpp.	3.40	4.00
J. Klīdzēja — GRĒKS UZ PUSĒM, stāsti un nov.	2.30	2.90
A. Niedras rom. — MAIJA PURENE	2.30	2.90
A. Niedras — PASAULES PLAUKSTA, stāsti, nov.	2.80	3.40
Olģerta Liepiņa — VĒLĀ LIESMA, rom.	2.80	3.40
Teodora Zeltiņa — SLAZDĀ, rom.	2.40	3.00
Irmas Grebzdes — RAGAŅA, stāsti	1.95	2.50
E. Tūtera st. — TRAUCIŅŠ AR MEDU, jaunatn.	1.40	—
Viļa Plūdoņa — DAIĻDARBU IZLASE	2.40	3.00
Zīda sējumā		3.50

L. Liberta lielā gleznu mape, (59 gleznas) ar tekstu angļu valodā — EUROPEAN SIMPHONY $9.50

LATVIEŠU RAKSTĀMMAŠĪNAS

Smith un Corona, Silent $105.67

Ar pilnu samaksu reizē ar pasūtīn. 10 proc. atlaide Maksāšanas noteikumi pēc katra iespējām. Mašīnas lietojamas arī pilnīgai angļu valodas rakstībai

PIEPRĀSIET MŪSU JAUNO KATALOGU

LATVJU GRĀMATA

P.O. BOx 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

ARĪ JŪS VARAT BŪT LABI ATALGOTS AMATNIEKS KANADĀ!

— ELEKTRO UN AUTOGENMETINĀTĀJS,
— DĪSEĻU AUTOMECHANIĶIS,
— AMATA FOTOGRAFS,
— REKLĀMU ZĪMĒTĀJS — GRAFIĶIS,

Beidzot mācības Jūs saņemat Kanadas diplomu Dienas, vakaru un mājas kursi ar paraugdarbnīcām

Pieteikties pie Mr. ALBERT G. G. HUEBSCH

63 MILLER ST., TORONTO, ONT. (751)

«Chicago Vocational Training School»

MĒBEĻU VEIKALS

Bagāta, daudzpusīga, mājas un kantora mēbeļu izvēle. Dažāda veida elektriskie aparāti mājas vajadzībām Sakarā ar atklāšanu speciāli pazeminātas cenas Ienāciet un pārliecinieties! Runājam krieviski Atvērts līdz pulksten 8 vakarā

BURLACOFF'S FURNITURE

619 QUEEN ST., W., TORONTO, Ont. TEL. WA 6812 (496)

Kanadā automašīnas nepieciešamas

VEIKALAM

IZBRAUKUMIEM

TRANSPORTAM

TAGAD ir laiks izmantot gada beigu priekšrocības cenās.

HILLMAN MINX PIEDĀVĀ JUMS:

- **moderni stilizētas un ērtas mašīnas,**
- **zema iemaksa,**
- **zemi braukšanas izdevumi**

SLAVENAIS ANGĻU RAŽOJUMS

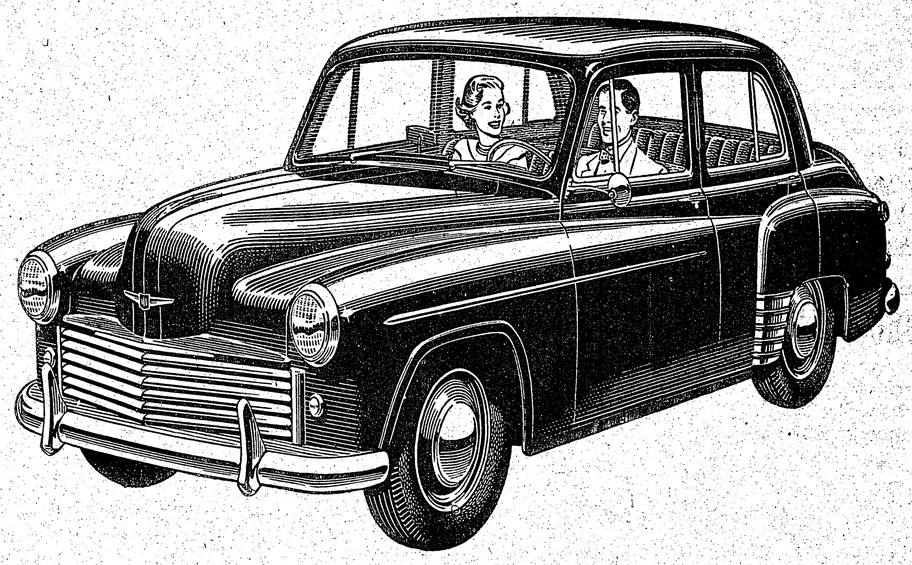

IEVĒROJIET PRIEKŠROCĪBAS:

spēcīgas un ekonomiskas, ērti un moderni izveidotas, sevišķi drošas konstrukcijas mašīnas. Ļoti labas vadīšanas priekšrocības, viengabala neplīstoši stikli. Ilkub. pēdas bagāžtelpa. Pilnīgi hidrauliskas bremzes. Iekšējs apgaismojums. Plašas automašīnas telpas — viegla apkalpošana. Septiņas krāsu kombinācijas.

PĀRLIECINIETIES PIE MŪSU TUVĀKĀ PIEGĀDĀTĀJA TŪLĪT

HILLMAN minx

A PRODUCT OF THE ROOTES GROUP

ROOTES MOTORS (CANADA) LIMITED • MONTREAL • TORONTO • VANCOUVER

Latvijas amata meistara
J. KREIĻA

FOTO DARBNĪCA

izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni
PIEŅEM REMONTĀ
FOTO APARĀTUS
FILMAS ATTĪSTA UN KOPĒ
TEL. GE 0756
445 PAPE Ave, TORONTO

S. VASARĀJA

transporta uzņēmums un dzīvokļu aģentūra
izdara pakalpojumus katrā laikā
ZVANĪT
OL 1403 vai LL 5378, Toronto
(142)